

Księga Powtórzonego Prawa

Глава 1

1. Це слова, які сказав Мойсей всьому Ізраїлю з другої сторони Йордану в пустині на заході близько Червоного (моря) між Фараном, Тофолом і Ловоном і Авлоном і Катахрузеєм. 2. Одинадцять днів з Хориву дорога до гори Сиїр до Кадис Варни. 3. І сталося в сороковому році, в одинадцятому місяці, в першому (дні) місяця, заговорив Мойсей до всіх ізраїльських синів згідно з усім, що заповів йому Господь до них. 4. Після того як побили Сіона царя Аморреїв, що жив в Есевоні і Ога царя Васана, що жив в Астароті і в Едраїні 5. на другому боці Йордану в землі Моава, Мойсей почав проголошувати цей закон, кажучи: 6. Господь Бог наш заговорив до нас в Хориві, кажучи: Досить вам жити в цій горі. 7. Поверніться ви і підведіться і ввійдіть до гори Аморреїв і до всіх околиць Арави, і на гору і рівнину і на південь і до побережжя землі Хананеїв і Антілівану до великої ріки Евфрата. 8. Гляньте передав Я перед вами землю; ввійшовши, унаслідуйте землю, яку поклявся Я вашим батькам, Авраамові і Ісакові і Якову, їм дати і їхньому насінню з ними. 9. І сказав я до вас в тому часі, кажучи: Не зможу я сам вас провадити. 10. Господь Бог ваш розмножив вас, і ось ви сьогодні є так як небесні зорі кількістю. 11. Господь Бог наших батьків хай додасть вам, щоб ви стали тисячу раз більшими і хай поблагословить вас, так як я вам сказав. 12. Як зможу я сам зносити ваш труд і ваш тягар і ваші супротивляння? 13. Поставте собі мужів мудрих і второпних і розумних в ваших племенах, і поставлю їх старшинами над вами. 14. І ви мені відповіли і сказали: Добре слово, яке ти сказав вчинити. 15. І взяв я з вас мужів мудрих і второпних і розумних і настановив я їх, щоб провадили вами, тисяцькими і соцькими і п'ятдесяцькими і десяцькими і писарями для ваших суддів. 16. І заповів я вашим суддям в тому часі, кажучи: Розсуджуйте між вашими братами і судіть справедливо між чоловіком і між братом і між їхнім прихodom. 17. Не зглядайтеся на обличчя на суді, у малому і у великому судитимеш, не уступатимеш обличчю людини, бо це суд божий. І слово, яке у вас буде тяжким, принесете його до мене, і я його послухаю. 18. І заповів я вам в тому часі всі слова, які чинитимете. 19. І піднявшись з Хориву пройшли ми всю ту велику і страшну пустиню, яку ви бачили, дорогу гори аморрейської так як нам заповів Господь Бог наш, і прийшли до Кадис Варни. 20. І сказав я до вас: Ідіть до аморрейської гори, яку Господь Бог ваш дає вам. 21. Гляньте, передав вам Господь Бог ваш перед вашим лицем землю. Пішовши, унаслідуйте, так як сказав вам Господь Бог батьків ваших. Не бійтеся, ані не жахайтеся. 22. І прийшли ви всі до мене і сказали: Пішлим мужів перед нами, і хай простежать нам землю, і сповістять нам відповідь про дорогу, якою підемо, і міста, до яких ввійдемо до них. 23. І сподобалося мені слово і я взяв з вас дванадцять мужів, одного мужа з племені. 24. І повернувшись, вони піднялися на гору, і пішли до Долини Грона, і обстежили її. 25. І взяли в руках своїх з овочу землі і принесли до нас, і говорили: Добра земля, яку нам дає

Господь Бог наш. **26.** І не забажали ви піти, і були ви непослушні слову Господа Бога вашого, **27.** і ви нарікали у ваших шатрах і сказали: Томущо ненавидить нас Господь, вивів Він нас з єгипетської землі, щоб видати нас в руки Амореїв, щоб нас вигубити. **28.** Куди ми підемо? Наші брати відвернули наше серце, кажучи: Нарід великий і численний і сильніший від нас, і міста великі і окружені муром до неба, але і побачили ми там синів гігантів. **29.** І сказав я до вас: Не лякайтеся, ані не бійтеся їх. **30.** Господь Бог наш, що йде перед вашим лицем, Він воюватиме проти них з вами, згідно з усім, що вчинив вам в єгипетській землі, **31.** і в цій пустині, те що бачили ви, як тебе викормив Господь твій Бог, по всій дорозі, по якій ви ходили, доки ви не прийшли до цього місця, так наче людина, яка кормить свого сина. **32.** І в цьому слові ви не повірили Господеві Богові вашому, **33.** який іде перед вами в дорозі, щоб вам вибрати місце, провадячи вас огнем вночі, показуючи вам дорогу, по якій підете по ній, і в хмарі вдень. **34.** І почув Господь голос ваших слів, і розгнівавшись, поклявся, кажучи: **35.** Якщо хто з цих мужів побачить цю добру землю, якою Я поклявся їхнім батькам, **36.** за винятком Халева сина Єфонії, цей її побачить, і цьому Я дам землю, до якої ввійшов, і його синам, томущо пристав він до того, що господнє. **37.** І через вас розгнівався на мене Господь, кажучи: Ані ти туди не ввійдеш. **38.** Ісус син Навина, що стоїть перед тобою, цей туди ввійде. Його підкріпи, томущо він унаслідить її Ізраїлеві. **39.** І кожна молода дитина, яка не пізнала сьогодні добро і зло, вони ввійдуть туди, і цим дам її, і вони її унаслідять. **40.** І ви, повернувшись, пішли в пустиню, дорогою Червоного моря. **41.** І ви відповіли і сказали мені: Ми згрішили перед Господом Богом нашим; ми, піднявшись, воюватимемо згідно з усім, що заповів нам Господь Бог наш. І кожний, взявши своє воєнне знаряддя і, зібравшись, піднялися на гору. **42.** І сказав Господь до мене: Скажи їм: Не підете, ані не воюватимете, бо Я не є з вами, і не будете вигублені перед вашими ворогами. **43.** І сказав я вам, і ви мене не послушали, і ви переступили Господнє слово, і силою ви піднялися на гору. **44.** І на зустріч вам вийшов Амореї, що жив в тій горі, і прогнали вас, так як чинять бджоли і вас смертельно ранили від Сиїра до Ерми. **45.** І, сівши, ви плакали перед Господом, і Господь не вислухав вашого голосу, ані не прислухався до вас. **46.** І ви сиділи в Кадисі багато днів, скільки тоді днів ви сиділи.

Глава 2

1. І, повернувшись, підвелися ми до пустині дорогою Червоного моря, так як Господь сказав до мене, і ми обходили гору Сиїр багато днів. **2.** І сказав Господь до мене: **3.** Встане вам обходити цю гору, отже, поверніться на північ. **4.** І заповідж народів, кажучи: Ви пройдете через границі ваших братів синів Ісава, які живуть в Сиїрі, і побоятся вас і дуже жаяхатимуться. **5.** Не зустрінете їх війною, бо не даю вам їхньої землі, ані на стопу ноги, бо в насліддя дав Я Ісавові гору Сиїр. **6.** Їжу купите в них і їстимете, і в міру візьмете в них воду за срібло і питимете. **7.** Бо Господь Бог наш поблагословив тебе в кожному ділі твоїх рук. Пізнай, як ти пройшов цю велику і страшну

пустиню. Ось сорок літ Господь Бог твій з тобою, не забракло вам нічого. **8.** І пройшли ми попри наших братів синів Ісава, що живуть в Сирі, дорогою Арави від Елона і від Гасіон Гавера. І повернувшись, пройшли ми дорогою моавської пустині. **9.** І сказав Господь до мене: Не ворогуйте з моавітами і не зустрінете їх війною; бо не дам вам з їхньої землі в насліддя, бо синам Лота дав Я унаслідити Ароір. **10.** [Омміни перше сиділи на ній, великий і численний і сильний нарід, так як Енакіми. **11.** Рафаїни, вважатимуться і вони так як Енакіми, і Моавіти називають їх Оммінами. **12.** І в Сирі сидів раніше Хоррей, і сини Ісава їх знищили і вигубили їх з свого лиця і поселилися замість них, так як зробив Ізраїль з землею їхнього насліддя, яку Господь дав їм.] **13.** Тепер, отже, ви встаньте і підведіться і перейдіть долину Зареда. І перейшли ми долину Зареда. І дні, які ми проходили з Кадис Варни доки не перейшли долину Зареда, тридцять і вісім літ, доки не впало все полокіння мужів - вояків з табору, так як клявся їм Господь. **14.** **15.** І Божа рука була на них, щоб їх вигубити з табору, доки не впали. **16.** І сталося, коли впали всі мужі вояки вмираючи з посеред народу, **17.** і сказав Господь до мене, кажучи: **18.** Ти сьогодні перейдеш границі Моава - Ароір, **19.** і прийдете близько до синів Аммана. Не ворогуйте з ними і не зустрінете їх війною; бо не дам тобі в насліддя землі синів Аммана, бо Я дав її в насліддя синам Лота. **20.** Землею Рафіїнів вважатиметься, бо і Рафіїни на ній раніше замешкували, і Амманіти називають їх Зомзоммінами, **21.** великий і численний і сильний нарід, так як Енакіми, і вигубив їх Господь з перед їхнього лиця, і унаслідили і поселилися замість них, **22.** так як зробили синам Ісава, що мешкають в Сирі, так як вигубили Хоррея з перед їхнього лиця і унаслідили і поселилися замість них до цього дня. **23.** І Евеї, що живуть в Асероті до Гази, і Каппадокійці, що вийшли з Каппадокії, вигубили їх і поселилися замість них. **24.** Тепер, отже, встаньте і підведіться і пройдіть ви долину Арнона. Ось передав Я в твої руки Сіона царя Есевона Аморрея і його землю. Починай унаслідувати, приступи проти нього війною. **25.** В тому дні почни давати твоє тремтіння і твій страх на лице всіх народів, що під небом, які, почувши твоє ім'я, жажнуть і матимуть болі від твого лиця. **26.** І післав я послів з пустині Кедамот до Сіона царя Есевона з мирними словами, кажучи: **27.** Перейду через твою землю, пройду дорогою, не зверну на право, ані на ліво. **28.** Їжу мені даси за срібло і їстиму, і воду даси мені за срібло і питиму. Тільки пройду ногами, **29.** так як зробили зі мною сини Ісава, що живуть в Сирі і Моавіти, що живуть в Ароїрі, доки не перейду Йордан до землі, яку Господь Бог наш нам дає. **30.** І не забажав Сіон цар Есевона, щоб ми пройшли через нього, бо Господь Бог наш твердим вчинив його дух і скріпив його серце, щоб виданий був в твої руки, так як (сталося) в тому дні. **31.** І сказав Господь до мене: Ось Я почав передавати перед твоїм лицем Сіона царя Есевона Аморрея і його землю; починай унаслідувати його землю. **32.** І вийшов нам на зустріч Сіон, він і ввесь його нарід, на війну до Яси. **33.** І передав його Господь Бог наш перед нашим лицем, і ми побили його і його синів і ввесь його нарід, **34.** і заволоділи всіма містами в тому часі, і вигубили кожне місто за порядком і їхніх жінок і їхніх дітей, не оставили ми живого. **35.** Тільки

скот ми забрали в полон і взяли ми здобич міст. **36.** Від Ароїра, що є при гирлі потоку Арнона, і міста, що є в долині, і до гори Галаада; не було міста, яке втекло від нас, всі передав Господь Бог наш в наші руки. **37.** Лише до землі синів Аммона ми не пішли, всього, що окружає потік Явок і до міст, що в гірській околиці, так як нам заповів Господь Бог наш.

Глава 3

1. І повернувшись, пішли ми дорогою, що до Васану. І вийшов Ог цар васанський нам на зустріч, він і ввесь його нарід, на війну до Едраїна. **2.** І сказав Господь до мене: Не бійся його, бо в твої руки Я передав його і ввесь його нарід і всю його землю, і зробиш з ним так, як вчинив ти з Сіоном царем Амореїв, який жив в Есевоні. **3.** І передав його Господь Бог наш в наші руки, і Ога царя Васана і ввесь його нарід. І ми його вигубили доки не осталося йому насіння. **4.** І заволоділи ми всіма його містами в тому часі. Не було міста, якого ми не взяли у них, шістдесят міст, всі околиці Аргова царя Ога в Васані, **5.** всі кріпкі міста, високі мури, брами і засуви, за винятком дуже численних міст Ферезеїв. **6.** Ми вигубили їх так як вчинили Сіонові цареві Есевону, і вигубили кожне місто за порядком і жінок і дітей. **7.** І взяли ми собі в полон ввесь скот і здобич міст. **8.** І взяли ми в тому часі землю з рук двох аморрейських царів, які були на другій стороні Йордану від потоку Арнона до Аермона; **9.** Фінікійці називали Аермон Саніором, і Амореї називали його Саніром. **10.** Всі міста Місора і ввесь Галаад і ввесь Васан до Селхи і Едраїна, міста царства Ога в Васані. **11.** Бо з Рафаїнів остався лишень Ог цар Васана; ось ліжко його, залізне ліжко, ось воно в місті синів Аммана; довжина його дев'ять ліктів і ширина його чотири лікті, ліктем людини. **12.** І ми унаслідили ту землю в тому часі від Ароїра, який є при гирлі потоку Арнона, і пів гори Галаада і його міста дав я Рувимові і Гадові. **13.** І остале Галааду і ввесь Васан, царство Ога, дав я половині племені Манасії, і всю околицю Аргова, ввесь той Васан; вважатиметься землею Рафаїна. **14.** І Яір син Манасії взяв всю околицю Аргова до границь Гарагасії і Омахатії. Назвав їх своїм іменем Васан Авот Яір до цього дня. **15.** І Махірові дав я Галаад. **16.** І Рувимові і Гадові дав я від Галааду до потоку Арнона, посеред потоку границь, і до Явока. Потік границя синів Амана, і Арава і Йордан границя Маханарата і до моря Арави, солоного моря, під Асидот Фасги зі сходу. **17.** **18.** І я заповів вам в тому часі, кажучи: Господь Бог ваш дав вам цю землю в насліддя; озброєні підете перед лицем ваших братів ізраїльських синів, кожний сильний. **19.** Лишень ваші жінки і ваші діти і ваша скотина, знаю, що в вас багато скотини, житимуть в ваших містах, які я вам дав, **20.** доки не дасть Господь Бог ваш спочинок вашим братам так як і вам, і унаслідять і вони землю, яку Господь Бог ваш дає їм на другій стороні Йордану, і повернетеся кожний до свого насліддя, яке я вам дав. **21.** І Ісусові заповів я в тому часі, кажучи: Ваші очі бачили все, що вчинив Господь Бог ваш цим двом царям. Так само вчинить Господь всім царствам проти яких ти туди переходиш. **22.** Не бійтеся їх бо Господь Бог ваш Він воюватиме за вас. **23.** І благав я Господа в

тому часі, кажучи: **24.** Господи, Господи, Ти почав показувати твоєму слугі твою кріпость і твою силу і сильну руку і високу руку, бо хто є Бог на небі чи на землі, який вчинить так як Ти вчинив і за твоєю силою? **25.** Отже, перейшовши, доторкнуся цієї доброї землі, що є на другій стороні Йордану, цієї доброї гори і Антіліван. **26.** І не зважив на мене Господь через вас, і не вислухав мене. І сказав Господь до мене: Досить тобі, не додаси ще говорити це слово; **27.** вийди на вершок різаного каменя, і поглянувши очима до моря (заходу) і півночі і півдня і сходу, і поглянь своїми очима, бо ти не перейдеш цього Йордану. **28.** І заповідж Ісусові і підкріпи його і поклич його, бо він перейде перед лицем цього народу, і він розділить їм землю, яку ти побачив. **29.** І сиділи ми в долині близько дому Фогора.

Глава 4

1. І тепер, Ізраїле, слухай оправдання і суди, які я вас сьогодні навчаю чинити, щоб ви жили і, ввійшовши, унаслідили землю, яку Господь Бог ваших батьків дає вам. **2.** Не додасьте до слова, яке я вам заповідаю, і не віднімете від нього. Бережіть заповіді Господа Бога вашого, які я сьогодні вам заповідаю. **3.** Ваші очі бачили все, що вчинив Господь Бог ваш Веелфегору, бо кожна людина, яка піде за Веелфегором, вигубить її Господь Бог ваш з поміж вас. **4.** Ви ж, приставши до Господа Бога вашого, живете всі до сьогодні. **5.** Гляньте я вказав вам оправдання і суди, так як заповів мені Господь, чинити так в землі, до якої ви туди ввійдете унаслідити її. **6.** І берегтимете і чинитимете бо це ваша мудрість і розум перед всіма народами, які почують всі ці оправдання і скажуть: Ось нарід, цей великий мудрий і розумний нарід. **7.** Бо який нарід великий, в якого є Бог, що приближається до них, так як Господь Бог наш в усьому, в чому закликаємо Його? **8.** І який нарід великий, в якого є оправдання і справедливі суди за всім цим законом, якого я даю перед вами сьогодні? **9.** Вважай на себе і дуже бережи твою душу, не забудь всіх слів, які побачили твої очі. І хай не відступлять від твого серця всі дні твого життя. І навчиш своїх синів і синів твоїх синів. **10.** День, в якому ви стали перед Господом Богом вашим на Хориві в день збору, коли сказав Господь до мене: Збери до Мене нарід, і хай послухають мої слова, щоб навчилися боятися Мене всі дні, які вони живуть на землі, і навчать своїх синів. **11.** І прийшли ви і стали під горою, і гора палала огнем до неба, темрява, чорнота, буря. **12.** І заговорив Господь до вас з посеред огня, голос слів ви почули і подоби не побачили, але хіба голос (почули). **13.** І Він сповістив вам свій завіт, якого заповів вам чинити, десять слів, і записав їх на двох камінних таблицях. **14.** І мені заповів Господь в тому часі навчити вас оправдання і суди, щоб ви їх чинили на землі, до якої ви входите туди її унаслідити. **15.** І дуже збережете ваші душі, бо ви не побачили подоби в дні, в якому заговорив до вас Господь в Хориві, на горі, з посеред огня. **16.** Не чиніть беззаконня і не зробите собі самим різьбленої подоби, всякий образ, подобу чоловічого чи жіночого роду, **17.** подобу всякого скота, що є на землі, подобу всякого крилатого птаха, що летить під небом, **18.** подоби

всякого плазуна, який плазує по землі, подоби всякої риби, яка є в водах під землею. **19.** І поглянувши на небо і побачивши сонце і місяць і звізди і всю окрасу неба щоб не обманувся ти і не поклонився їм і не послужив ти їм, яких поклав Господь Бог твій всім народам, що під небом. **20.** Вас же взяв Бог і вивів вас з залізної печі, з Єгипту, щоб бути йому народом насліддя до цього дня. **21.** І Господь розгнівався на мене за сказане вами, і поклявся, щоб я не перейшов цей Йордан, і щоб я не ввійшов до землі, яку Господь Бог тобі дає в насліддя. **22.** Бо я вмираю в цій землі і не переходжу цей Йордан, а ви переходите і унаслідите цю добру землю. **23.** Вважайте на себе, не забудьте завіта Господа Бога вашого, який заповів вам, і не зробите собі самим всякої різбленої подоби, що заповів тобі Господь Бог твій. **24.** Бо Господь Бог твій - пожираючий огонь, Бог ревнивий. **25.** Коли ж народиш синів і синів твоїх синів, і перебудете час на землі, і згрішите і зробите всяку різблену подобу, і вчините зло перед Господом Богом вашим, щоб розгнівати його, **26.** свідчу я вам сьогодні небом і землею, що знищенням будете вигублені з землі, до якої ви туди переходите Йордан, щоб унаслідити. Не перебудете багато днів на ній, але знищенням будете вигублені. **27.** І розсіє вас Господь між всіма народами, і останитеся малі числом між народами, до яких туди введе вас Господь. **28.** І послужите там іншим богам, ділам людських рук, дереву і камінню, які не побачать, ані не почують, ані не їстимуть, ані не нюхатимуть. **29.** І шукатимете там Господа Бога вашого і знайдете, коли шукатимете його з усього твого серця і з усієї твоєї душі в твоїй скорботі. **30.** І найдуть на тебе всі ці слова в кінці днів, і повернешся до Господа Бога твого і вислухаєш його голос. **31.** Бо Господь Бог твій милосердний Бог, не оставить тебе, ані не вигубить тебе, не забуде завіту твоїх батьків, який поклявся їм. **32.** Дослідіть перші дні, що були перед тобою від дня, в якому створив Бог людину на землі, і від кінця неба до кінця неба, чи сталося за цим великим словом, чи таке було чути. **33.** Чи почув нарід голос живого Бога, що говорив з посеред огня, так як ти почув і остав живим. **34.** Чи поспробував Бог піти взяти собі нарід з поміж народу в випробовуваннях і в знаках і в чудах і війною і сильною рукою і високою рукою і великими видіннями за всім, що Господь Бог ваш вчинив в Єгипті перед тобою, так як ти бачив, **35.** щоб ти пізнав, що Господь Бог твій, цей є Богом, і немає нікого опріч Нього. **36.** З неба дався чути його голос, щоб тебе напівнути, і на землі показав тобі його великий огонь, і ти почув його слова з посеред огня. **37.** Томущо Він полюбив твоїх батьків і вибрав їхнє насіння після них - вас і вивів Він тебе в його великій силі з Єгипту, **38.** щоб вигубити народи великі і сильніші від тебе перед твоїм лицем, щоб ввести тебе, дати тобі унаслідити їхню землю, так як маєш сьогодні. **39.** І пізнай сьогодні і повернися умом, бо Господь Бог твій, Він Бог в небі вгорі і на землі вдолі, і немає нікого опріч нього. **40.** І берегтимеш його оправдання і його заповіді, які я тобі заповідаю сьогодні, щоб тобі добре було і твоїм синам після тебе, щоб ви були довгоденними на землі, яку Господь Бог твій дає тобі на всі дні. **41.** Тоді відділив Мойсей три міста на другій стороні Йордану на сході сонця, **42.** щоб туди втікав вбивця, який убіє ближнього не навмисно, цей і не ненавидів його перед

учора і третього (дня). І втече до одного з цих міст і житиме. **43.** Восор в пустині в землі, в рівнині Рувима, і Рамот в Галааді гаддовім, і Гавлон в Васані Манассії. **44.** Це закон який Мойсей поклав перед ізраїльськими синами. **45.** Це свідчення і оправдання і суди, які Мойсей сказав синам ізраїльським, як вийшли з єгипетської землі **46.** на другім боці Йордану, в долині близько дому Фогора, в землі Сіона аморрейського царя, який живе в Єсевоні, яких вигубив Мойсей і ізраїльські сини, як вони вийшли з єгипетської землі **47.** і унаслідили його землю і землю Ога васанського царя, двох аморрейських царів, які були на другій стороні Йордану на сході сонця, **48.** від Ароїра, який є при гирлі потоку Арнона, і до гори Сіона, яка є Аермон, **49.** всю Араву з другої сторони Йордану на сході сонця під Асидотом кованим в камені.

Глава 5

1. І заговорив Мойсей до всього Ізраїля і сказав до них: Послухай Ізраїле оправдання і суди, які я говорю до уш ваших в цьому дні і навчіться їх і стережіться їх чинити. **2.** Господь Бог ваш заповів вам завіт в Хориві. **3.** Не вашим батькам заповів Господь цей завіт, але лиш вам, ви тут усі сьогодні живете. **4.** Лицем до лица заговорив Господь до вас на горі з поміж огня, **5.** і я стояв між Господом і вами в тому часі, бо ви злякалися від лица огня і не вийшли на гору, щоб сповістити вам Господні слова, кажучи: **6.** Я Господь Бог твій, що вивів тебе з єгипетської землі з дому рабства. **7.** Не будуть в тебе інші боги перед моїм лицем. **8.** Не зробиш собі різбленого, ані ніякої подоби, що на небі вгорі, і що на землі вдолі, і що в водах під землею. **9.** Не поклонишся їм, ані не послужиш їм, бо Я Господь Бог твій, Бог ревнивий, що віддає гріхи батьків на дітях до третього і четвертого покоління тим, що ненавидять Мене, **10.** і хто чинить милосердя в тисячу разів тим, що люблять Мене і зберігають мої заповіді. **11.** Не візьмеш імени Господа Бога твого на даремно. Бо Господь не очистить того, що бере його імя на даремно. **12.** Зберігатимеш день суботний, щоб його освятити, так як заповів тобі Господь Бог твій. **13.** Шість днів працєю і зробиш всі твої діла; **14.** а сьомого дня субота Господеві Богові твому. Не чинитимеш в ньому ніякого діла, ти і твій син і твоя дочка, твій раб і твоя рабиня, твій віл і твій осел і вся твоя скотина і прихोцько, що серед твоїх брам, щоб відпочив твій раб і твоя рабиня так як і ти. **15.** І запам'ятаєш, що ти був рабом в єгипетській землі і вивів тебе Господь Бог твій звідти сильною рукою і високим раменом, через це заповів тобі Господь Бог твій зберігати день суботний і освятити його. **16.** Шануй твого батька і твою матір, так як тобі заповів Господь Бог твій, щоб добре тобі було, і щоб багатоденним був ти на землі, яку Господь Бог твій дає тобі. **17.** Не чинитимеш перелюбу. **18.** Не вбиватимеш. **19.** Не крастимеш. **20.** Не свідчитимеш ложно проти твого ближнього ложним свідченням. **21.** Не пожадатимеш жінки твого ближнього. Не пожадатимеш хати твого ближнього, ані його поля, ані його раба, ані його рабині, ані його вола, ані його осла, ані всякого його скоту, ані те, що є ближнього твого. **22.** Ці слова сказав Господь до всього вашого збору на горі з посеред огня,

темряви, чорноти, бурі, голос великий, і не додав. І записав їх на двох камінних таблицях і дав мені. **23.** І сталося, як почули ви голос з посеред огня, і гора палала огнем, і ви прийшли до мене, всі старшини ваших племен і ваші старші, **24.** і сказали: Ось Господь Бог наш показав нам свою славу і ми почули його голос з посеред огня; в цьому дні ми побачили, що Бог заговорить до людини, і вона житиме. **25.** І тепер, щоб ми не померли, бо вигубить нас цей великий огонь, якщо продовжимо ми слухати голос Господа Бога нашого далі, і помremo. **26.** Бо яке тіло, яке почуло голос живого Бога, що говорить з посеред огня, так як ми, житиме? **27.** Піди ти і послухай, що скаже Господь Бог наш, і ти нам скажеш все, що лиш скаже Господь Бог наш до тебе, і чинитимемо і послухаємось. **28.** І почув Господь голос ваших слів, як ви говорили до мене, і сказав Господь до мене: Почув Я голос слів цього народу, що заговорив до Мене. Правильне все, що сказали. **29.** Хто вчинить, щоб таким було їхнє серце в них, щоб боялися Мене і зберігали мої заповіді всі дні, щоб добре було їм і їхнім синам на віки? **30.** Іди скажи їм: Поверніться ви до ваших домів, **31.** ти ж стань тут зі Мною, і скажу тобі заповіді, оправдання і суди, які навчиш їх, і чинитимуть в землі, яку Я даю їм в насліддя. **32.** І берегтимете чинити так як заповів Господь Бог твій. Не звернеш ні на право, ні на ліво **33.** за всякою дорогою, яку заповів Господь Бог твій ходити, щоб тобі дати спочинок і щоб добре тобі було і довгоденними були ви на землі, яку унаслідите.

Глава 6

1. І це заповіді і оправданя і суди, які заповів Господь Бог наш навчити вас чинити так в землі, до якої ви туди ввійдете унаслідити, **2.** щоб ви боялися Господа Бога вашого, зберігали всі його оправдання і його заповіді, які я заповідаю тобі сьогодні, ти і твої сини і сини твоїх синів всі дні твого життя, щоб багатоденними були ви. **3.** І послухай, Ізраїле, і бережись чинити, щоб добре тобі було і щоб ви дуже розмножилися, так як сказав Господь Бог твоїх батьків дати тобі землю, що пливе молоком і медом. **4.** І це оправдання і суди, які Господь заповів ізраїльським синам в пустині, як вийшли вони з єгипетської землі: Послухай Ізраїле: Господь Бог ваш Господь одинокий. **5.** І полюбиш Господа Бога твого з усього твого ума і з усієї твоєї душі і з усієї твоєї сили. **6.** І будуть ці слова, які я заповідаю тобі сьогодні, в твоїм серці і в твоїй душі. **7.** І навчиш їх твоїх синів і говоритимеш їх, сидячи в хаті і ходячи в дорозі і лежачи і встаючи. **8.** І прикріпиш їх на знак до твоєї руки, і будуть непорушними перед твоїми очима. **9.** І напишете їх на одвірках ваших хат і ваших брам. **10.** І буде коли введе тебе Господь Бог твій до землі, яку поклявся твоїм батькам Авраамові і Ісаакові і Якову дати тобі, міста великі і гарні, які ти не збудував, **11.** хати повні всіх дібр, яких ти не наповнив, криниці викопані, яких не викопав ти, виноградники і оливкові сади, яких ти не насадив, і поївши і наповнившись **12.** вважай на себе, не забудь Господа Бога твого, що вивів тебе з єгипетської землі з дому рабства. **13.** Господа Бога твого боятимешся і йому послужиш

і до нього пристанеш і його імені клястимешся. **14.** Не підете за іншими богами з богів народів, що вас оточують, **15.** бо Господь Бог твій в тебе Бог ревнивий, щоб не розгнівавшись гнівом Господь Бог твій на тебе не вигубив тебе з лиця землі. **16.** Не спокусиш Господа Бога твого, так як спокусили ви в Спокусі. **17.** Бережучи берегтимеш заповіді Господа Бога, свідчення і оправдання, які заповів тобі. **18.** І зробиш миле і добре перед Господом Богом твоїм, щоб добре тобі було і щоб ти ввійшов і унаследив добру землю, якою поклявся Господь твоїм батькам, **19.** прогнати всіх твоїх ворогів з перед твого лиця, так як сказав. **20.** І буде, коли тебе запитатиме твій син завтра, кажучи: Чиї це свідчення і оправдання і суди, які нам заповів Господь Бог наш? **21.** І скажеш своєму синові: Ми були рабами Фараона в єгипетській землі, і Господь вивів нас звідти сильною рукою і високим раменом. **22.** І дав Господь великі і погані знаки і чуда в Єгипті на Фараона і на його дім перед нами. **23.** І нас вивів звідти, щоб ввести нас, щоб дати нам цю землю, яку поклявся дати нашим батькам. **24.** І заповів нам Господь чинити всі ці оправдання, боятися Господа Бога нашого, щоб нам добре було всі дні, щоб ми жили так як і сьогодні. **25.** І милосердя буде над нами, якщо зберігатимемо чинити всі ці заповіді перед Господом Богом нашим, так як Він нам заповів.

Глава 7

1. Коли ж введе тебе Господь Бог твій до землі, до якої входиш туди унаследити, і вигубить великі і численні народи з перед твого лиця, Хеттея і Гергесея і Аморрея і Хананея і Ферезея і Евея і Євусея, сім численних народів і сильніших від вас, **2.** і передасть їх Господь Бог твій в твої руки, і вигубиш їх, згубою вигубиш їх, не завіщаєш з ними завіту, ані не помилуєш їх. **3.** Ані не посвоячитесь з ними; твоєї дочки не даси його синові, і його дочки не візьмеш своєму синові, **4.** бо відверне твого сина від Мене, і послужить іншим богам, і розгнівається Господь гнівом на вас і вигубить тебе швидко. **5.** Але так вчините з ними: їхні жертівники знищте і їхні стовпи розіб'єте і їхні сади вирубаєте і різблення їхніх богів спалите огнем. **6.** Бо ти є святим народом для Господа Бога твого, і тебе вибрав Господь Бог твій, щоб бути Йому особливим народом понад всі народи, які на лиці землі. **7.** Не томущо ви численніші від всіх народів взяв вас Господь і вибрав вас, бо ви є менші з поміж всіх народів, **8.** але томущо Господь вас полюбив і додержує клятву, яку поклявся вашим батькам, вивів Господь вас сильною рукою і високим раменом і викупив тебе з дому рабства, з руки Фараона єгипетського царя. **9.** І пізнаєш, що Господь Бог твій, цей є Богом, вірним Богом, що зберігає завіт і милосердя тим, що люблять його і зберігають його заповіді в тисячі родів, **10.** і віддає тим, що ненавидять, в лице, щоб вигубити їх; і не забариться тим, що ненавидять, в лице віддасть їм. **11.** І зберігатимеш ці заповіді і оправдання і суди, які я заповідаю тобі сьогодні чинити. **12.** І буде, коли почувете всі ці оправдання і збережете і чинитимете їх, і збереже Господь Бог твій тобі завіт і милосердя, так як поклявся твоїм батькам, **13.** і полюбить тебе і поблагословить тебе і помножить тебе, і поблагословить потомство твого лона і овоч твоєї

землі, твою пшеницю і твоє вино і твою олію, стада твоїх волів і стада твоїх овець на землі, якою поклявся Господь твоїм батькам тобі дати. **14.** Благословенним будеш понад всі народи. Не буде в вас без потомства, ані безплідної, також і в твоїй скотині. **15.** І забере Господь від тебе всяку хворобу; і всі погані пошесті Єгипту, які побачив ти, і які пізнав ти, не накладе на тебе і покладе їх на всіх, що тебе ненавидять. **16.** І їстимеш всі здобичі ворогів, яких Господь Бог твій дає тобі; твоє око не пощадить їх, і не послужиш їхнім богам, бо це тобі на спотикання. **17.** Якщо ж скажеш в твоєму умі, що: Цей нарід численніший ніж я, як зможу я їх вигубити? **18.** Не бійся їх. Памяттю памятай, що Господь Бог твій вчинив Фараонові і всім єгиптянам, **19.** великі спокуси, які побачили твої очі, ті великі знаки і чуда, сильну руку і високе рамено, як вивів тебе Господь Бог твій. Так зробить Господь Бог ваш всім ворогам, яких ти боїшся перед їхнім лицем. **20.** І шершенів пішле Господь Бог твій на них, доки не будуть вигублені ті, що осталися і сховалися від тебе. **21.** Не будеш зраний їхнім лицем, бо Господь Бог твій в тебе, Бог великий і сильний, **22.** і Господь Бог твій вигубить ці народи з перед твого лица по трохи, по трохи. Не зможеш вигубити їх швидко, щоб не стала земля пустинею і щоб не помножилися проти тебе звірі поля. **23.** І видасть їх Господь Бог твій в твої руки і вигубить їх великою згубою, доки не викоріниш їх. **24.** І передасть їхніх царів в ваші руки, і їхнє ім'я згине з того місця, не встоїться ніхто перед твоїм лицем, доки не вигубиш їх. **25.** Різблення їхніх богів спалите огнем. Не пожадатимеш золота і срібла і не візьмеш собі з них, не згрішиш через це, бо огидне це Господеві Богів твоєму **26.** і не внесеш огидного до дому твого і не будеш проклятим так як воно. Мерзистю мерзитимешся і гидотою гидуватимеш бо це прокляття.

Глава 8

1. Всі заповіді, які я заповідаю вам сьогодні, стережіться творити, щоб ви жили і помножилися і вийшли і унаслідили землю, якою поклявся Господь вашим батькам. **2.** І памяtatимеш кожний шлях, яким попровадив тебе Господь Бог твій в пустині, щоб випробувати тебе, і зло вчинить тобі і випробує те, що в твоїм серці, чи зберігатимеш заповіді його чи ні. **3.** І зло вчинив тобі і морив тебе голодом і нагодував тебе манною, чого не знали твої батьки, щоб сповістити тобі, що не самим хлібом житиме людина, але кожним словом, що виходить з уст Бога, житиме людина. **4.** Твоя одіж не роздерлася на тобі, твої ноги не посходились ось сорок літ. **5.** І пізнай твоїм серцем, що так як якась людина картає свого сина, так Господь Бог твій картає тебе. **6.** І берегтимеш заповіді Господа Бога твого, щоб ходити в його дорогах і боятися його. **7.** Бо Господь Бог твій вводить тебе до доброї і великої землі, де потоки вод - джерела безодні виходять по рівнинах і по горах. **8.** Земля пшениці і ячменю; (де) виноградники, фіги, гранати, земля оливкової олії і меду. **9.** Земля на якій не в нужді зіси твій хліб і не забракне на ній нічого. Земля, в якій її каміння залізне, і з її гір видобудеш мідь. **10.** І зіси і наситишся, і поблагословиш Господа Бога

твого на добрій землі, яку Він тобі дав. **11.** Вважай на себе, щоб ти не забув Господа Бога твого, щоб переступати його заповіді і суди і його оправдання, які я заповідаю тобі сьогодні, **12.** щоб не зівши і наситившись і збудувавши гарні хати і поселившись в них, **13.** і коли тобі множаться твої воли і твої вівці, щоб коли тобі множиться срібло і золото і все, що твоє буде, коли множиться тобі, **14.** загордівши серцем, щоб не забув ти Господа Бога твого, що вивів тебе з єгипетської землі, з дому рабства, **15.** який попровадив тебе через ту велику і страшну пустиню, де є змії, що кусає, і скорпіон і спрага, де не було води, який вивів тобі з твердого каменя джерело води, **16.** який годував тебе манною в пустині, чого не знали твої батьки, щоб зло тобі вчинити і випробувати тебе, щоб добро тобі вчинити в кінці твоїм. **17.** Щоб ти не сказав в твоїм серці: Моя сила і міць моєї руки вчинили мені велику оцю силу. **18.** І пам'ятатимеш Господа Бога твого, бо Він дає тобі силу чинити міць і щоб Він поклав свій заповіт, яким поклявся твоїм батькам, так як сьогодні. **19.** І буде, коли забуваючи забудеш Господа Бога твого і підеш за іншими Богами і послужиш їм і поклонишся їм, свідчу вам сьогодні, що знищенням згинете; **20.** так як і інші народи, які Господь вигублює перед вашим лицем, так згинете, через це, що не послухали ви голосу Господа Бога вашого.

Глава 9

1. Послухай Ізраїле: Ти сьогодні переходиш Йордан, щоб піти унаслідити великі народи і дуже сильніші від вас, великі міста і огорожені мурами до неба, **2.** великий і численний і високий нарід, синів Енака, яких ти пізнав і (про яких) ти почув. Хто протиставитиметься лицю синів Енака? **3.** І сьогодні пізнаєш, що Господь Бог твій, Він піде перед твоїм лицем, Він пожираючий огонь, Він їх вигубить, і Він їх відверне з перед твого лиця, і швидко їх знищиш, так як сказав тобі Господь. **4.** Не говори в твоїм серці коли Господь Бог твій вигубить ці народи з перед твого лиця, кажучи: Через мою праведність ввів мене Господь унаслідити цю добру землю, але через безбожність цих народів Господь вигубив їх з перед твого лиця. **5.** Не через твою праведність, ані через преподобність твого серця ти входиш унаслідити їхню землю, але через беззаконність цих народів Господь вигубить їх з перед твого лиця, і щоб поставити завіт, яким Господь поклявся вашим батькам, Авраамові і Ісаакові і Якову. **6.** І сьогодні пізнаєш, що не через твою праведність Господь Бог твій дає тобі унаслідити цю добру землю, бо ти нарід твердошийний. **7.** Пам'ятай, не забудь як ти розгнівив Господа Бога твого в пустині, від того дня коли ви вийшли з Єгипту аж доки ви не прийшли до цього місця, ви продовжували бути непослушними проти Господа. **8.** І в Хориві ви розгнівили Господа, і Господь розгнівався на вас, щоб вигубити вас, **9.** коли я ішов на гору взяти камінні таблиці, таблиці завіту, який заповів Господь вам. І перебув я на горі сорок днів і сорок ночей. Хліба я не їв і води я не пив. **10.** І дав мені Господь дві камінні таблиці написані божим пальцем, і на них написані всі слова, які Господь сказав до вас на горі. **11.** І сталося, по

сорока днях і сорока ночах дав мені Господь дві камінні таблиці, таблиці завіту. **12.** І сказав Господь до мене: Встань зійди скоро звідси, бо згрішив твій нарід, яких ти вивів з єгипетської землі; скоро зійшли з дороги, яку Я їм заповів. Зробили собі різьблене. **13.** І сказав Господь до мене: Я промовив до тебе раз і два, кажучи: Побачив Я цей нарід, і ось це нарід твердошийний. **14.** Полиш мене, щоб Я їх вигубив, і зітру їхнє ім'я з під неба і зроблю тебе великим і сильним народом і більш численним ніж це. **15.** І повернувшись, я зійшов з гори, і гора палала огнем, і дві таблиці в обох моїх руках. **16.** І побачивши, що ви згрішили перед Господом Богом вашим і зробили собі самим різьблене і відступили з дороги, яку Господь вам заповів, **17.** і взявши дві таблиці, я вкинув їх з двох моїх рук і я розбив їх перед вами. **18.** І я помолився перед Господом вдруге так як і вперше сорок днів і сорок ночей. Хліба я не їв і води я не пив за всі ваші гріхи, які ви згрішили, чинячи зло перед Господом Богом вашим, щоб розгнівити Його. **19.** І я є перестрашений через лють і гнів, томущо Господь розгнівався на вас щоб вас вигубити. І Господь мене вислухав і в цьому часі. **20.** І Господь дуже розгнівався на Аарона, щоб його вигубити, і я помолився і за Аарона в тому часі. **21.** І ваш гріх, який ви вчинили - теля, взяв я його і спалив я його в огні, і розбив я його дуже розмовивши, доки не стало дуже дрібним. І стало наче порошок, і я вкинув порошок до потоку, що сходив з гори. **22.** І в Спаленні і в Спокушуванні і в Гробівницях жадоби ви розгнівали Господа. **23.** І коли Господь післав вас з Кадис Варни, кажучи: Підіть і унаслідуйте землю, яку Я даю вам, і не повірили ви слову Господа Бога вашого і не повірили ви Йому і не послухалися ви його голосу. **24.** Не послухали ви Господа від дня, в якому Він об'явився вам. **25.** І я помолився перед Господом сорок днів і сорок ночей, які я молився, бо Господь сказав вигубити вас. **26.** І я помолився до Бога і сказав: Господи, Господи, царю богів, не вигуби твого народу і твоє насліддя, яке Ти викупив твоєю великою силою, яких Ти вивів з Єгипту твоєю великою силою і твоєю сильною рукою і твоїм високим раменом. **27.** Згадай твоїх рабів, Авраама і Ісаака і Якова, яким Ти собою поклявся. Не гляди на твердість твого народу і на безбожність і на їхні гріхи, **28.** щоб не сказали ті, що живуть на землі звідки Ти вивів нас сюди, мовлячи: Томущо Господь не може їх ввести до землі, про яку їм сказав, і томущо їх ненавидить, вивів щоб їх вигубити в пустині. **29.** І вони твій нарід і твоя часть, яких Ти вивів з єгипетської землі твоєю великою силою і твоєю високою рукою.

Глава 10

1. В тому часі сказав Господь до мене: Витеси собі дві кам'яні таблиці такі як перші, і вийди до Мене на гору, і зробиш собі дерев'яний кивот. **2.** І напишу на таблицях слова, які були на перших таблицях, які ти розбив, і вкладеш їх до кивота. **3.** І я зробив кивот з негниючого дерева і я витесав дві кам'яні таблиці такі як перші. І я вийшов на гору, і дві таблиці в моїх руках. **4.** І написав Він на таблицях за першим письмом десять слів, які сказав Господь до вас на горі з посеред огня, і

Господь дав їх мені. **5.** І повернувшись, я зійшов з гори і я вклав таблиці до кивота, який я зробив, і були там, так як мені заповів Господь. **6.** І ізраїльські сини підвелися з Вирота синів Якім Місадай. Там помер Аарон і там похований, і священиком став його син Елеазар замість нього. **7.** Звідти підвелися до Гадгад, і з Гадгада до Єтевата, земля потоку вод. **8.** В тому часі відлучив Господь племя Леві щоб носили кивот господнього завіту, щоб стали перед Господом служити і приносити молитви в його імені до цього дня. **9.** Через це немає Левітам часті і жеребу між їхніми братами. Господь - Він його насліддя, так як йому сказав. **10.** І я стояв на горі сорок днів і сорок ночей, і Господь мене вислухав і в цьому часі, і Господь не захотів вигубити вас. **11.** І сказав Господь до мене: Іди підведися перед цим народом, і хай ввійдуть і унаслідять землю, яку Я поклявся їхнім батькам їм дати. **12.** І тепер, Ізраїле, чого просить Господь Бог твій від тебе хіба, щоб ти боявся Господа Бога твого, ходив в усіх його дорогах, і любив Його, і служив Господеві Богові твому з усього твого серця і з усієї твоєї душі, **13.** зберігав заповіді Господа Бога твого і його оправдання, які я тобі сьогодні заповідаю, щоб тобі добре було. **14.** Ось Господа Бога твого небо і небо небес, земля і все, що є в ній. **15.** Лише ваших батьків вибрав Господь, щоб їх любити, і вибрав їхнє насіння після них - вас понад всі народи до цього дня. **16.** І обріжете ваше твердосердя і вашу шию більше не чиніть твердою. **17.** Бо Господь Бог ваш, Він Бог богів і Господь панів, Бог великий, сильний і страшний, який не зглядається на лице, ані не бере дару, **18.** який чинить суд прихोцькові і сироті і вдові і любить прихोцька, щоб дати йому хліб і одіж. **19.** І полюбите прихоцька, бо ви були прихоцьками в єгипетській землі. **20.** Боятимешся Господа Бога твого і йому послужиш і до нього пристанеш і його імені клястимешся. **21.** Він твоя похвала і Він твій Бог, який вчинив тобі це велике і славне, що побачили твої очі. **22.** В сімдесяти душах зійшли твої батьки до Єгипту, нині ж зробив тебе Господь Бог твій численністю наче небесні зорі.

Глава 11

1. І полюбиш Господа Бога твого і зберігатимеш його рішення і його оправдання і його заповіді і його суди всі дні. **2.** І сьогодні пізнаєте ви, що не ваші діти, які не знають ані не бачили напоумлення Господа Бога твого і його величні діла і сильну руку і високе рамено **3.** і його знаки і його чуда, які Він вчинив посеред Єгипту Фараонові єгипетському цареві і всій його землі, **4.** і що зробив єгипетській силі, їхнім колісницям і їхнім коням, як замкнув воду Червоного моря на їхнє лице, коли вони гнались за вами, і вигубив їх Господь до сьогоднішнього дня, **5.** і що вчинив вам в пустині, доки ви не прийшли до цього місця, **6.** і що вчинив Датанові і Авіронові синам Еліява сина Рувима, яких, відкривши земля свої уста, пожерла їх і їхні дома і їхні шатра і ввесь їхній маєток, що з ними, посеред усього Ізраїля. **7.** Бо ваші очі побачили всі Господні великі діла, які вам сьогодні вчинив. **8.** І зберігатимете всі його заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю, щоб ви жили і множилися і ввійшли і унаслідили землю, до якої ви переходите Йордан туди її унаслідити,

9. щоб унаслідили ви на землі, яку поклявся Господь вашим батькам дати їм і їхньому насінню по них, землю, що пливе молоком і медом. **10.** Бо земля до якої ви туди входите унаслідити її, не така як єгипетська земля, звідки ви вийшли звідти, коли сіють насіння і наводнюють ногами як город зеленини. **11.** Земля ж до якої входиш туди унаслідити її, земля гірська і з долинами, пє воду з дощу небесного, **12.** земля, яку Господь Бог твій наглядає над нею, очі Господа Бога твого постійно на ній від початку року і до кінця року. **13.** Якщо ж слухом послухаєте всі його заповіді, які я сьогодні тобі заповідаю, любити Господа Бога твого і служити йому з усього твого серця і з усієї твоєї душі, **14.** і дасть твоїй землі дощ в годину ранню і пізну, і збереш твоє зерно і твоє вино і твою олію. **15.** І дасть поживу на твоїх полях твоїй скотині. І наївшись і наповнившись **16.** бережись, щоб не поширилося твоє серце, і не переступили ви і не служили іншим богам і не поклонилися їм, **17.** і щоб Господь, розгнівавшись, не розлютився на вас і не замкнув небо і не буде дощу, і земля не дасть свого овочу, і швидко згинете з доброї землі, яку Господь дав вам. **18.** І вложіть ці слова у ваше серце і у вашу душу. І покладете їх на знак на ваших руках, і будуть непорушними перед вашими очима. **19.** І навчите ваших дітей говорити їх коли сидять в хаті і ходять в дорозі і лежать і встають. **20.** І напишіть їх на одвірках ваших домів і ваших брам, **21.** щоб довгоденними були ви і дні ваших синів на землі, яку поклявся Господь батькам вашим їм дати, так як дні неба на землі. **22.** І буде, коли слухом почуєте всі ці заповіді, які я заповідаю вам сьогодні творити, любити Господа Бога вашого, ходити в усіх його дорогах і пристати до нього, **23.** і викине Господь всі ці народи з перед вашого лиця, і унаслідите великі народи і сильніші від вас. **24.** Кожне місце, де лиш стане стопа вашої ноги, вам буде. Від пустині і Антілівану і від великої ріки, ріки Евфрата, і до моря, що на заході, будуть ваші границі. **25.** Не встоїться ніхто перед вашим лицем. Ваше тремтіння і ваш страх Господь Бог ваш накладе на лице всієї землі, до якої ввійдете до неї, так як сказав Господь вам. **26.** Ось я даю перед вами сьогодні благословення і прокляття, **27.** благословення, якщо послухаєте заповіді Господа Бога вашого, які я вам сьогодні заповідаю, **28.** і прокляття, якщо не послухаєте заповіді Господа Бога вашого, які я вам сьогодні заповідаю, і зійдете з дороги, яку заповідаю вам, пішовши послужити іншим богам, яких не знаєте. **29.** І буде, коли введе тебе Господь Бог твій до землі, до якої переходиш туди унаслідити її, і даси благословення на горі Гарізін і прокляття на горі Гевал. **30.** Чи ось вони не на другій стороні Йордану за дорогою заходу сонця в ханаанській землі, щоб жити на заході, поблизу Голгола, близько високого дуба? **31.** Бо ви переходите Йордан, входячи унаслідити землю, яку Господь Бог ваш дає вам в насліддя на всі дні, і унаслідите її і поселитеся на ній. **32.** І зберігатимете чинити всі ці приписи і ці суди, які я даю перед вами сьогодні.

Глава 12

1. І це ті приписи і суди, які берегтимете чинити на землі, яку Господь Бог ваших батьків дає вам в насліддя, на всі дні, які ви живете на землі. **2.** Знищенням вигубите всі місця, в яких там служили народи їхнім богам, яких ви унаслідили, на високих горах і на вершках і під тінистим деревом. **3.** І розвалите їхні жертівники, і знищите їхні стовпи, і вирубаєте їхні гаї, і різблення їхніх богів огнем спалите, і знищите їхні імена з того місця. **4.** Не вчините так Господеві Богові вашому, **5.** але хіба на місці, яке вибере Господь Бог ваш в одному з ваших племен, щоб там назвати своє імя, щоб прикликалося імя, і пошукаєте і ввійдете туди. **6.** І принесете туди ваші цілопалення і ваші жертви і ваші первоплоди і ваші молитви і ваше добровільне і ваших первородних волів і ваших овець. **7.** І їстимете там перед Господом Богом вашим і зрадієте усім, на що лиш покладете руки, ви і ваші доми, так як тебе поблагословив Господь Бог твій. **8.** Не чинитимете все, що ми чинимо тут сьогодні, кожний те, що вгодне перед ним. **9.** бо ви не прийшли до тепер у спочинок і у насліддя, яке Господь Бог ваш дає вам. **10.** І перейдете Йордан і замешкаєте на землі, яку Господь Бог ваш дає в насліддя вам, і дасть вам спочинок від усіх ваших ворогів довкруги, і поселитеся впевнено. **11.** І буде місце, яке Господь Бог ваш вибере щоб там назвати своє імя, там принесете все, що я вам сьогодні заповідаю, ваші цілопалення і ваші жертви і ваші десятини і первоплоди ваших рук і ваші дари і кожний ваш вибраний дар, який лиш ви обіцяли вашому Богові, **12.** і радітимете перед Господом Богом вашим, ви і ваші сини і ваші дочки, ваші раби і ваші рабині і Левіт, що при вашій брамі, бо немає йому часті, ані насліддя з вами. **13.** Стережись щоб ти не приніс твого цілопалення в кожному місці, де лиш побачиш, **14.** але хіба на місці, який його вибере Господь Бог твій в одному з твоїх племен, там принесеш свої цілопалення і там зробиш все, що я тобі сьогодні заповідаю. **15.** Але за всім твоїм бажанням заріжеш і їстимеш мясо за благословенням Господа Бога твого, яке дав тобі в кожному місті. Нечисте в тобі і чисте однаково їстиме його як серну чи оленя. **16.** Лишень кров не їстимете, на землю виливайте її, як воду. **17.** Не можтиш їсти в твоїх містах десятину твого зерна і твого вина і твоєї олії, первородних твоїх волів і твоїх овець і всі молитви, які обіцяли, і ваші визнавання і первоплоди ваших рук, **18.** але хіба перед Господом Богом твоїм зіси їх на місці, яке собі вибере Господь Бог твій, ти і твій син і твоя дочка, твій раб і твоя рабиня і приходько, що в твоїх містах, і радітимеш перед Господом Богом твоїм за все, на що лиш покладеш твою руку. **19.** Бережись, не остав Левіта весь час, який живеш на землі. **20.** Якщо ж Господь Бог твій розширить твої границі так як тобі сказав і скажеш: Їм мясо, доки забажає твоя душа їсти мясо, за всім бажанням твоєї душі їстимеш мясо. **21.** Якщо ж далеким буде місце, яке вибере Господь Бог твій, щоб прикликати там своє імя, і жертвуєш з твоїх волів і з твоїх овець, що дає тобі Бог твій, так як заповів я тобі, і їстимеш в містах ти за бажанням твоєї душі, **22.** так як їстиметься серну і оленя, так їстимеш його, нечистий у тобі і чистий однаково їстиме. **23.** Стережись дуже пильно, щоб не їсти крові, бо кров це його душа. Не їстиметься душа з мясом. **24.** Не їстимете, на землю вилиєте її, як воду; **25.** не їстимеш її, щоб добре тобі було і твоїм синам

після тебе, якщо вчиниш добро і миле перед Господом Богом твоїм. **26.** Лише твоє святе, яке буде тобі і твої молитви, взявши, прийдеш до місця, яке собі вибере Господь Бог твій, щоб там призвати його ім'я, **27.** і принесеш твої цілопалення. Принесеш мясо на жертівник Господа Бога твого, а кров твоїх жертв вилиєш при ногах жертівника Господа Бога твого, а мясо зіси. **28.** Бережи і слухай і вчиниш всі слова, які я тобі заповідаю, щоб добре тобі було і твоїм синам на віки, якщо вчинеш добре і миле перед Господом Богом твоїм. **29.** Якщо ж Господь Бог твій вигубить народи, до яких входиш ти туди унаслідити їхню землю, від твого лиця і унаслідиш їх і поселишся в їхній землі, **30.** бережися, щоб не шукав ти іти в слід за ними після того як Він вигубив їх з перед твого лиця. Не шукатимеш їхніх богів, кажучи: Як чинять ці народи їхнім богам? Вчиню і я. **31.** Не чинитимеш Господеві Богові твому так. Бо огидне Господеві, яке він зненавидів, вони зробили їхнім богам, бо своїх синів і своїх дочок спалюють в огні їхнім богам.

Глава 13

1. Кожне слово, яке я тобі сьогодні заповідаю, це берегтимеш творити. Не додаси до нього, ані не віднімеш від нього. **2.** Якщо ж повстане в тебе пророк чи той, що бачить сон і тобі дає знак чи чудо, **3.** і сповниться знак чи чудо, яке сказав тобі, мовлячи: Підім і послужимо їхнім богам, яких не знаєте, **4.** не послухаєте слів того пророка чи того, що бачить той сон, бо вас випробовує Господь Бог, щоб бачити чи любите Господа Бога вашого з усього вашого серця і з усієї вашої душі. **5.** Ходитимете за Господом Богом вашим і Його боятиметесь і його заповіді стерегтимете і слухатиметесь його голосу і до Нього пристанете. **6.** І той пророк чи той, хто бачив той сон, хай помре. Бо сказав, щоб відвернути тебе від Господа Бога твого, що вивів тебе з єгипетської землі, що викупив тебе з рабства, щоб звести тебе з дороги, яку тобі заповів Господь Бог твій ходити нею. І вигубиш злого з вас самих. **7.** Якщо ж твій брат від твого батька чи від твоєї матері чи твій син чи твоя дочка чи жінка, що на твоєму лоні, чи милий приятель твоєї душі потайки тебе переконуватиме, кажучи: Ідім і послужім іншим богам, яких не знав ти і твої батьки, **8.** з богів народів, що довкруги вас, що близько тебе чи далеко від тебе, від краю землі до краю землі, **9.** не погодишся з ним і не послухаєш його, і твоє око не пощадить його, не пожалієш його, ані не прикриєш його. **10.** Сповідуючи, сповістиш про нього, і твої руки будуть на ньому перше всіх, щоб убити його, і руки всього народу пізніше, **11.** і закаменують його камінням і помре, бо шукав відвернути тебе від Господа Бога твого, що вивів тебе з єгипетської землі, з дому рабства. **12.** І ввесь Ізраїль, почувши, побоїться і не додадуть ще чинити за цим злим словом у вас. **13.** Якщо ж почувеш в одному з міст, яке Господь Бог твій дає тобі, щоб тобі там жити, кажучи: **14.** Вийшли беззаконні мужі від вас і відвернули всіх, що живуть у їхньому місті, кажучи: Підім і послужім іншим богам, яких ви не знали, **15.** і запитаєш і випитаєш і пильно дослідиш, і ось явно правдивим є слово, ця гидота сталася між вами, **16.** нищачи, вигубиш всіх, що живуть в тому місті, вбивством

меча, прокляттям його прокленете і все, що в ньому, **17.** і всю його здобич збереш на його роздоріжжя і прилюдно перед Господом Богом твоїм спалиш огнем місто і всю його здобич, і буде незаселеним на віки, більше не поселиться. **18.** Нічого з проклятого не приліпиться до твоєї руки, щоб не повернув Господь гнів своєї люті і дав тобі милосердя і змилювався над тобою і розмножив тебе, так як поклявся Господь твоїм батькам, **19.** якщо послухаєшся голосу Господа Бога твого, щоб зберігати всі його заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю, чинити добре і миле перед Господом Богом твоїм.

Глава 14

1. Ви сини Господа Бога вашого. Не зробите нарізів, не чинитимете лисини між вашими очима за мертвих. **2.** Бо ти є святим народом Господеві Богові твому, і тебе вибрав Господь Бог твій, щоб ти був Йому особливим народом з поміж всіх народів, що на лиці землі. **3.** Не їстимете нічого огидного. **4.** Це скот, який їстимете: теля з волів і ягня з овець і козла з кіз, **5.** оленя і серну і буйвола і дику козу і антилопа і козулю і жирафу. **6.** Кожну скотину, що ділить на двоє копита і ділить ратиці на два і румигає між скотами, цих їстимете. **7.** І цих не їстимете з тих, що румигають, і з тих, що ділять на два копита і ділять ратиці. Верблюда і крілика і зайця, бо ці румигають і копита не ділять на два, ці вам є нечисті. **8.** І свиня, бо вона ділить на два копито і ділить ратиці і вона не румигає, нечиста вона для вас. З їхніх м'яс не їстимете і їхньої мертвечини не доторкнетесь. **9.** І це їстимете з усього, що у водах: Все що має воно плавці і луску, їстимете. **10.** І все, що не має плавців і луски, не їстимете, це для вас є нечисте. **11.** Кожного чистого птаха їстимете. **12.** І цих не їстимете з них: орла і перебийного і морського орла, **13.** і грифа і іктіна і подібне до нього, **14.** і всяку ворону і подібне до неї, **15.** і воробця і сову і морську чайку і яструба і подібне до нього, **16.** і журавля і лебедя і ібіса **17.** і рибалку і епопа і нічного ворона **18.** і пелікана і харадріона і подібне до нього, і порфуріона і лилика. Все з птахів, що плазує, це є вам нечисте, не їстимете з них. **19.** **20.** Кожного чистого птаха їстимете. **21.** І всякої мертвечини не їстимете. Мешканцеві, що в твоїх містах, дане буде, і їстиме, або віддаси чужинцеві. Бо ти є святим народом Господеві Богові твому. Не звариш ягняти в молоці його матері. **22.** Десятину віддаси з усього, що виросло з твого насіння, плід твого поля з року в рік, **23.** і їстимеш його перед Господом Богом твоїм на місці, яке вибере Господь Бог твій, щоб там прикликувалося його ім'я. Принесеш десятини твого зерна і твого вина і твоєї олії, первородне твоїх волів і твоїх овець, щоб ти навчився боятися Господа Бога твого всі дні. **24.** Якщо ж далекою буде дорога від тебе, і не зможеш їх принести, бо далеко від тебе місце, яке вибере Господь Бог твій, щоб там приликувати його ім'я, бо тебе поблагословить Господь Бог твій, **25.** і віддаси це за срібло і візьмеш гроші в твої руки і підеш на місце, яке вибере Господь Бог твій, **26.** і даси гроші за все, що лиш забажає твоя душа, за воли і за вівці, за вино чи за сильний напитек чи за все, чого лиш забажає твоя душа. І зійси там перед Господом Богом твоїм і

розвеселишся ти і твій дім **27.** і Левіт, що в твоїх містах, бо немає йому часті, ані насліддя з тобою. **28.** По трьох роках винесеш всю десятину твоїх плодів. В тому році покладеш її в твоїх містах, **29.** і прийде Левіт, бо немає йому часті, ані насліддя з тобою, і прихोцько і сирота і вдова, яка в твоїх містах і їстимуть і наситяться, щоб тебе поблагословив Господь Бог твій в усіх ділах, які чинитимеш.

Глава 15

1. По сімох роках зробиш відпущення. **2.** І це припис відпущення: Відпустиш всякий довг свій, який ближний тобі винен і від твого брата не вимагатимеш звороту, бо названо відпущення Господеві Богові твому. **3.** Від чужинця вимагатимеш звороту того, що тобі належить від нього, (а) твому братові віпустиш твій довг. **4.** Бо не буде в тебе бідолахи, бо, благословлячи, поблагословить тебе Господь Бог твій в землі, яку твій Господь Бог дає тобі, щоб жеребом її успадкувати, **5.** якщо ж слухом послухаєтесь голосу Господа Бога вашого, щоб зберігати і чинити всі ці заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю. **6.** Бо Господь Бог твій поблагословив тебе так як тобі сказав і позичатимеш багатом народам, ти ж не братимеш позички, і пануватимеш ти над багатьма народами, над тобою ж не пануватимуть. **7.** Якщо ж буде в тебе бідолаха з твоїх братів в одному з твоїх міст в землі, яку Господь Бог твій тобі дає, не вчинеш твоє серце твердим, ані не замкнеш твої руки від твого убогого брата. **8.** Відкриваючи, відкриєш йому твої руки, даси йому позичку, яку просить, згідно з тим, що потребує. **9.** Вважай на себе, щоб в твому серці не було сховане слово, беззаконня, кажучи: Наближається сьомий рік, рік відпущення, і злим буде твоє око до твого брата, що в потребі, і не даси йому, і закричить проти тебе до Господа, і буде в тобі великий гріх. **10.** Даючи, даси йому і, позичаючи, позичиш йому те, що попросить, і не засмутишся твоїм серцем як ти йому даєш. Бо через це слово поблагословить тебе Господь Бог твій в усіх твоїх ділах і в усьому, на що покладеш твою руку, **11.** бо не зникне бідолаха з землі. Через це я тобі заповідаю чинити це слово, кажучи: Відкриваючи, відкриєш твої руки твому бідному і потребуєчому братові у твоїй землі. **12.** Якщо ж тобі продасть себе твій брат єврей чи єврейка, тобі служитиме шість літ, і в сьоме відпустиш його свободним від тебе. **13.** Коли ж відішлеш його свободним від тебе, не відішлеш його порожним. **14.** На дорогу йому даси з твоїх овець і з твого зерна і з твого точила. Так як тебе поблагословив Господь Бог твій, даси йому. **15.** І запам'ятаєш, що ти був рабом в єгипетській землі і тебе викупив Господь Бог твій звідти. Через це я заповідаю тобі чинити це слово. **16.** Якщо ж скаже до тебе: Не відійду від тебе, бо я полюбив тебе і твій дім, бо йому добре при тобі, **17.** і візьмеш шило і проколеш його ухо до дверей, і буде тобі рабом на віки. І з твоєю рабинею зробиш так само. **18.** Хай не буде тяжким перед тобою коли їх висилася від себе вільними, бо річну винагороду найнятого відпрацював тобі шість літ. І тебе поблагословить Господь Бог твій в усьому, що чиниш. **19.** Кожного первородного, що народиться

в твоїх волах і в твоїх вівцях чоловічого роду, освятиш Господеві Богові твому. Не робитимеш первородним твоїм телям і не острижеш первородне з твоїх овець. **20.** Перед Господом Богом твоїм зіси його рік у рік ти і твій дім на місці, яке вибере Господь Бог твій. **21.** Якщо ж в ньому буде сказ, кульгавість, чи сліпота, чи і всякий поганий сказ, не жертвуватимеш його Господеві Богові твому. **22.** Зіси його в твоїх містах, нечистий і чистий в тобі однаково з'дять як серну чи оленя. **23.** Лише кров не зіси, вилиєш її на землю як воду.

Глава 16

1. Зберігай місяць нових і зробиш пасху Господеві Богові твому, бо в місяці нового вийшов ти з Єгипту вночі. **2.** І жертвуватимеш пасху Господеві Богові твому вівці і воли на місці, якого вибере Господь Бог твій прикликати там його імя. **3.** Не зіси в ній квашене. Сім днів їстимеш в ній прісний хліб злиднів, бо ви поспішно вийшли з Єгипту, щоб ви запам'ятали день вашого виходу з єгипетської землі всі дні вашого життя. **4.** Сім днів в усіх твоїх околицях не появиться в тебе квас, і не перележить до ранку мясо, яке жертвуватимеш ввечорі першого дня. **5.** Не зможеш жертвувати пасху в ніякому з твоїх міст, які Господь Бог твій тобі дає, **6.** але лише на місці, який вибере Господь Бог твій, щоб прикликати там його імя, жертвуватимеш пасху ввечорі до заходу сонця в часі, в якому ти вийшов з Єгипту, **7.** і звариш і спечеш і зіси на місці, яке вибере Господь Бог твій, і повернешся вранці і підеш до твоїх домів. **8.** Шість днів їстимеш прісне, і сьомого дня вихід, празник Господеві Богові твому. Не чинитимеш у ньому ніякого діла окрім того, що чинитиметься душею. **9.** Сім повних тижнів вичислиш собі. Коли ти почнеш (жати) серпом на жнивах, почни числити сім тижнів. **10.** І зробиш празник тижнів Господеві Богові твому, так як тобі спроможеться рука, наскільки дасть тобі, так як тебе поблагословив Господь Бог твій. **11.** І зрадієш перед Господом Богом твоїм, ти і твій син і твоя дочка, твій раб і твоя рабня і Левіт, що в твоїх містах і прихोцько і сирота і вдова, яка у вас, в місці де вибере Господь Бог твій прикликати там його імя, **12.** і згадаєш, що ти був рабом в єгипетській землі і зберігатимеш і чинитимеш ці заповіді. **13.** Зробиш собі празник шатер сім днів, коли ти збереш з твого току і з твого точила. **14.** І розвеселишся в твоєму празнику, ти і твій син і твоя дочка, твій раб і твоя рабня і Левіт і прихोцько і сирота і вдова, яка є в твоїх містах. **15.** Сім днів святкуватимеш Господеві Богові твому на місці, яке вибере Господь Бог твій. Якщо ж Господь Бог твій поблагословить тебе в усіх твоїх плодах і в усякому ділі твоїх рук, і будеш веселитися. **16.** Три рази в році з'явиться кожний в тебе чоловічого роду перед Господом Богом твоїм на місці, де вибере його Господь, в празник прісних і в празник тижнів і в празник шатер. Не з'явишся перед Господом Богом твоїм порожнім. **17.** Кожний за силою ваших рук за благословенням Господа Бога твого, те, що тобі дав. **18.** Настановиш собі суддів і писарів за племенами в усіх твоїх містах, які дає тобі Господь Бог твій, і судитимуть нарід справедливим судом. **19.** Не звихнуть суд, не зглядатимуться на лице, ані

не візьмуть дарів. Бо дари засліплюють очі мудрих і відбирають слова мудрих. **20.** Справедливо справедливе чекатимеш, щоб ви жили, і, ввійшовши, унаслідили землю, яку Господь Бог твій дає тобі. **21.** Не насадиш собі гаїв, ніякого дерева, при жертівникові Господа Бога твого, яке собі зробиш. **22.** Не поставиш собі стовпів, які зненавидів Господь Бог твій.

Глава 17

1. Не жертвуватимеш Господеві Богові твому теля чи вівцю, в якій є сказ, всяке погане слово, бо це огидне Господеві Богові твому. **2.** Якщо ж знайдеться у тебе в одному з твоїх міст, які Господь Бог твій дає тобі, мужчина чи жінка, що чинитиме зло перед Господом Богом твоїм, щоб переступити його завіт, **3.** і, пішовши, послужать іншим богам і поклоняться їм, сонцеві чи місяцю чи всьому, що з небесної окраси, чого я не заповів, **4.** і сповіститься тобі, і пильно дослідиш, і ось правдивим є слово, ця огидність сталася в Ізраїлі. **5.** І виведеш ту людину чи ту жінку і закаменуєте їх камінням, і помруть. **6.** При двох свідках чи при трьох свідках помре той, хто має вмерти. Не помре при однім свідку. **7.** І рука свідків буде на ньому перше, щоб його убити, і рука всього народу пізніше. І вигубиш зло з поміж вас самих. **8.** Якщо ж знеможе слово у тебе на суді між кровю крові і між судом суду і між відпущенням відпущення і між доказом доказування, слова суду в твоїх містах, і, вставши, підеш на місце, яке вибрав Господь Бог твій прикликувати там його імя, **9.** і підеш до священників Левітів і до судді, який буде в тих днях і, прослідивши, сповістять тобі суд. **10.** І вчиниш за словом, яке лиш тобі сповістять з місця, де вибере Господь Бог твій прикликувати там його імя, і пильно дбатимеш чинити за всім, що законом дасться тобі. **11.** За законом і за судом, який скажуть тобі, вчиниш, не звернеш від слова, яке сповістять тобі, ані направо, ані на ліво. **12.** І людина, яка вчинить в негодуванню, щоб не послухатися священника, що стоїть щоб служити в імя Господа Бога твого чи судді, який в тих днях буде, і помре та людина, і вигубиш зло з Ізраїля. **13.** І весь нарід, почувши, злякається і більше не буде беззаконним. **14.** Якщо ж ввійдеш до землі, яку Господь Бог тобі дає, і унаслідиш її і поживеш на ній і скажеш: Наставлю володаря над собою так як і інші народи, що довкруги мене, **15.** ставлячи, наставиш над собою володаря, якого вибере Господь Бог його. Наставиш над собою володаря з твоїх братів. Не зможеш над собою наставити чужої людини, бо не є твоїм братом. **16.** Бо не розмножить собі коня, ані не поверне нарід до Єгипту, щоб розмножити собі коня, бо Господь сказав вам: Не додасьте звернути більше з тієї дороги. **17.** І не розмножить собі жінок, ані не переставиться своїм серцем. І не розмножить собі дуже срібло і золото. **18.** І буде, коли сяде на престолі своєї влади, і напише собі це второзаконня в книгу через священників Левітів, **19.** і буде з ним, і читатиме його всі дні свого життя, щоб навчився боятися Господа Бога свого зберігати всі ці заповіді і ці оправдання, щоб їх творити. **20.** Щоб не підносився своїм серцем над своїх братів, щоб не відступив від заповідей на право чи на ліво, щоб довгочасним був у своїй владі, він і його сини між ізраїльськими синами.

Глава 18

1. Не буде священикам Левітам, цілому племені Левія, часті, ані жеребу в Ізраїлі. Господні дари їхнє насліддя, їстимуть їх. 2. Насліддя ж не буде йому між його братами. Господь - Він його насліддя так як йому сказав. 3. І це суд священиків в тому, що від людей, від тих, що жертвують жертви, чи теля чи вівцю. І дасть священикові рамено і щелепу і внутреності. 4. І первоплоди зерна і вина і олії і первоплоди вовни овець йому даси. 5. Бо його вибрав Господь з усіх твоїх племен стояти перед Господом Богом твоїм, служити і благословити в його імя, він і його сини всі дні. 6. Якщо ж прийде Левіт з одного з ваших племен з усіх ізраїльських синів де він живе, так як бажає його душа, до місця, яке вибере Господь, 7. служитиме імені Господа Бога свого, так як всі його брати Левіти, що стоять там перед Господом. 8. Їстиме відділену часть за вийнятком продажі з того, що батьківське. 9. Якщо ж ввійде до землі, яку Господь Бог твій тобі дає, не навчишся чинити за огидами тих народів. 10. Не знайдеться у тебе той, хто очищує свого сина чи свою дочку огнем, хто ворожить ворожбитством, чарує і віщує, віщує розтинанням, 11. нашіптує нашіптуванням, говорить духами, і ворожить знаками, і викликає мертвих. 12. Бо це гидота Господеві Богові твоєму, кожний хто це чинить. Бо через ці гидоти вигубить їх Господь Бог твій з перед твого лиця. 13. Будеш досконалим перед Господом Богом твоїм. 14. Бо ці народи, які ти їх унаслідиш, вони слухають чародіїв і ворожбитів, а тобі не так дав Господь Бог твій. 15. Тобі підніме Господь Бог твій з братів твоїх пророка, так як мене, його слухатиметесь 16. за всім, що ти просив в Господа Бога твого в Хориві в день збору, кажучи: Не додамо слухати голосу Господа Бога нашого і не побачимо більше цього великого огня, ані не помремо, 17. і сказав Господь до мене: Правильне все, що сказали: 18. Пророка підніму їм з їхніх братів, так як і тебе, дам моє слово в його уста, і говоритиме до них, так як Я йому заповідаю. 19. І людина, яка не послухається його слів, які скаже пророк в моє імя, Я пімщу на ньому. 20. Тільки пророк, який підніметься, і говоритиме в моє імя, слово яке Я не заповів говорити, і який говоритиме в імя інших богів, той пророк помре. 21. Якщо ж скажеш в твоїм серці: Як пізнаємо слово, яке не сказав Господь? 22. Те, що скаже пророк в імя господне, що не сказав Господь, не збудеться слово і не станеться це слово, в безбожності заговорив той пророк, не пощадите його.

Глава 19

1. Коли ж Господь Бог твій вигубить народи, які Бог твій тобі дає (і) їхню землю, і унаслідите їх і поселитеся в їхніх містах і в їхніх домах, 2. відлучиш собі три міста посеред твоєї землі, яку Господь Бог дає тобі. 3. Просліди собі дорогу і на три розділиш границі твоєї землі, яку розділяє тобі Господь Бог твій, і буде там захоронка для кожного вбивці. 4. Це ж буде припис убивці, хто туди втече і житиме. Хто побє ближнього не навмисно і цей не ненавидів його перед учора і перед третім (днем), 5. і хто пішов з ближнім до лісу збирати дрова, і сховзньється його рука коли сокира

рубас дерево, і залізо, зіскочивши з топора, вдарить ближнього і помре, він втече до одного з цих міст і житиме, **6.** щоб кривий крови, гнавшись за вбивцею, бо розгориться серцем, не наздогнав його, якщо дорога буде далекою, і не побив його душу, і він не помер, і на ньому немає присуду смерті, бо він його не навидів перед учора і перед третим (днем). **7.** Через це я тобі заповідаю це слово кажучи: Відлучиш собі три міста. **8.** Якщо ж Господь Бог розширить твої границі, так як поклявся твоїм батькам, і дасть тобі всю землю, яку сказав твоїм батькам, що дасть, **9.** якщо послухаєшся, щоб чинити всі ці заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю, любити Господа Бога твого і ходити в усіх його дорогах всі дні, і додаси собі до цих трьох ще три міста, **10.** і не пролиється невинна кров на твоїй землі, яку Господь Бог твій тобі дає в насліддя, і не буде в тобі винної крові. **11.** Якщо ж буде людина, що ненавидить ближнього і зробить на нього засідку і повстане проти нього і побє його душу і помре, і втече до одного з цих міст, **12.** і пішлють старшини його міста і заберуть його звідти і видадуть його в руки кривому крови, і він помре. **13.** Не пощадить його твоє око, і очистиш невинну кров з Ізраїля, і добре тобі буде. **14.** Не переставиш границі ближнього, які поставили твої батьки в насліддя, яке ти унаслідив в землі, яку Господь Бог твій тобі дає унаслідити. **15.** Не буде один свідок проти людини за всякою провиною і за всяким проступком і за всяким гріхом, яким згрішить. При устах двох свідків і при устах трьох свідків стане кожне слово. **16.** Якщо ж стане неправедний свідок проти людини, закидаючи їй провину, **17.** і стануть два чоловіки, які мають незгоду, перед Господом і перед священиками і перед судьями, які будуть в тих днях, **18.** і судді пильно дослідять, і ось неправедний свідок свідчив неправедно, повстав він проти свого брата, **19.** і зробіте з ним, так як задумав зробити з своїм братом, і вигубиш зло з вас самих. **20.** І осталі, почувши, злякаються і не додадуть ще чинити у вас за цим поганим словом. **21.** Не пощадить його твоє око. Душу за душу, око за око, зуб за зуб, руку за руку, ногу за ногу.

Глава 20

1. Якщо ж вийдеш на війну проти твоїх ворогів і побачиш коня і вершника і нарід численніший від тебе, не бійся їх, бо з тобою Господь Бог твій, що вивів тебе з єгипетської землі. **2.** І буде, коли приближишся до бою, і, приступивши, священик промовить до народу **3.** і скаже до них: Слухай Ізраїле: сьогодні ви ідете на війну проти ваших ворогів, хай не послабне ваше серце, не лякайтеся, ані не жахайтеся, ані не відвертайтеся від їхнього лиця, **4.** бо Господь Бог ваш іде перед вами, щоб воювати з вами проти ваших ворогів, щоб спасти вас. **5.** І промовлять писарі до народу, кажучи: Хто чоловік, що збудував нову хату і не посвятив її? Хай іде і повернеться до своєї хати, щоб не помер на війні і інший чоловік не посвятив її. **6.** І хто чоловік, який насадив виноградник і не повеселився ним? Хай іде і повернеться до своєї хати, щоб не помер в війні і інший чоловік не розвеселився ним. **7.** І хто чоловік, який заручив жінку і не взяв її? Хай іде і повернеться до своєї

хати, щоб не помер в війні і інший чоловік не взяв її. **8.** І додадуть писарі промовляти до народу і скажуть: Хто людина, що боїться і трус серцем? Хай іде і повернеться до своєї хати, щоб не нагнав страху в серце свого брата, так як у своє. **9.** І буде, коли писарі перестануть говорити до народу, і настановлять провідників війська, що провадитимуть нарід. **10.** Якщо ж підеш проти міста, щоб воювати проти його, і викличеш їх з миром. **11.** Якщо ж мирно відповідать тобі і відкриють тобі, буде, що весь нарід, який знаходиться в ньому, будуть тобі давати данину і підвладні тобі. **12.** Якщо ж не послухають тебе і вчинять проти тебе війну, окружиш його, **13.** і передасть його Господь Бог твій в твої руки, і вибеш кожного його, що чоловічого роду, вбивством меча, **14.** лише жінок і маєток і всю скотину і все, що є в місті, і всю здобич візьмеш в полон собі і зіси весь полон твоїх ворогів, яких Господь Бог твій тобі дає. **15.** Так зробиш всім містам, що є дуже далеко від тебе, ті, що не з міст цих народів, **16.** а ось з міст цих народів, які Господь Бог твій дає тобі унаслідити їхню землю, з них не оставите при житті все, що дише, **17.** але прокляттям прокленете їх, Хеттея і Аморрея і Хананея і Ферезея і Евей і Євусея і Гергесея, так як тобі заповів Господь Бог твій, **18.** щоб не навчили вас чинити всю їхню гидоту, яку зробили їхнім богам, і згрішите перед вашим Господом Богом. **19.** Якщо ж зробиш облогу місту багато днів, щоб воювати проти нього, щоб його забрати, не винищиш його дерева, щоб прикласти до них залізо, але їстимеш з нього, а його не вирубаєш; ані людина те дерево, що в полі, щоб пішло від твого лиця в частокіл. **20.** Але дерево, про яке знаєш, що не дає плоду, це знищиш і зрубаєш і збудуєш споруди проти міста, яке проти тебе веде війну, доки не буде передане.

Глава 21

1. Якщо ж знайдеться вбитий в землі, яку Господь Бог твій тобі дає унаслідити, що впав на рівнині і не знають хто побив, **2.** вийдуть старшини і судді і відміряють до міст, що довкруги убитого, **3.** і буде, що місто, яке найближче до убитого, і старшини того міста візьмуть з волів ялівку, яка не працювала і яка не тягнула ярма **4.** і старшини того міста поведуть ялівку до дикої долини, в якій не працювано ані не сіяно, і переріжуть нерви ялівки в долині. **5.** І прийдуть священики Левіти, бо їх вибрав Господь Бог стояти перед Ним і благословити в його імені, і в їхніх устах буде (кінець) всякої незгоди і всякого змагання. **6.** І всі старшини того міста, що найближчі до вбитого, виміють руки над головою ялівки, якій перерізано нерви в долині **7.** і, відповідаючи, скажуть: Наші руки не пролили цієї крові, і наші очі не бачили. **8.** Милосердним будь до твого народу Ізраїля, яких Ти Господи викупив, щоб не було невинної крові в твоєму народі Ізраїлі. І надолужиться їм за кров. **9.** Ти ж віднімеш невинну кров з вас самих, якщо вчиниш добре і миле перед Господом Богом твоїм. **10.** Якщо ж ти вийдеш на війну проти ворога і Господь Бог твій передасть тобі в твої руки і візьмеш їхній полон, **11.** і побачиш в полоні гарну на вигляд жінку і забажаєш її і візьмеш її собі за жінку, **12.** і введеш її всередину до твоєї хати і обстрижеш її голову і обріжете її нігті **13.** і забереш

з неї одіж її полону, і сидітиме в твоїй хаті і оплакуватиме батька і матір місяць днів, і після цього ввійдеш до неї і житимеш з нею, і буде тобі жінкою. **14.** І буде, якщо не забажаєш її, відішлеш її вільною, і продажжю не продається за гроші. Не відкинеш її, томущо ти її упокорив. **15.** Якщо ж будуть у чоловіка дві жінки, одна з них улюблена і одна з них зненавиджена, і породять йому улюблена і зненавиджена, і первородним буде син зненавидженої, **16.** і буде того дня, коли розділить синам свій маєток, не зможе стати первородним син улюбленої, зневажаючи первородного сина зненавидженої, **17.** але признає первородного сина зненавидженої, щоб дати йому подвійно з усього, що лиш знайдеться у нього, бо він є початок його синів, і йому належиться первородство. **18.** Якщо ж в когось буде непокірний і войовничий син, що не слухається голосу батька і голосу матері, і картатимуть його і не послухається їх, **19.** і, взявши його, його батько і його матір виведуть його до старшин їхнього міста і до брами того місця, **20.** і скажуть мужам того міста: Цей наш син є непокірний і войовничий, не слухається нашого голосу, будучи гультіпакою, впивається. **21.** І закаменують його камінням мужі того міста, і помре. І забереш зло з поміж вас самих, і осталі, почувши, боятимуться. **22.** Якщо ж буде в когось гріх, смертний суд, і помре, і повісите його на дереві, **23.** не остане його тіло на дереві, але, ховаючи, поховаєте його в тому дні, бо проклятий Богом кожний, що висить на дереві. І не опоганите землю, яку Господь Бог твій тобі дає в насліддя.

Глава 22

1. Коли бачиш теля твого брата чи його вівцю, що блукає в дорозі, не остав його. Повертаючи, поверниш їх твому братові. **2.** Якщо ж твій брат не є близько до тебе, ані його не знаєш, забереш їх до твоєї хати, і буде з тобою, доки не шукатиме їх твій брат, і йому віддаси. **3.** Так зробиш з його осям і так зробиш з його плащем і так зробиш з усякою згубою твого брата, яку згубить у тебе і ти знайдеш. Не зможеш оставити. **4.** Коли побачиш осла твого брата чи його теля, що впало в дорозі, не оствиш їх. Підносячи, піднесеш з ним. **5.** Не буде чоловічого убору на жінці, ані чоловік не вбереться в жіночу одіж, бо огидним є Господеві Богові твому кожний, що це чинить. **6.** Якщо ж зустрінеш пташине гніздо перед твоїм лицем в дорозі чи на всякому дереві чи на землі, з пташенятами чи яйцями, і матір сидить на пташенятах чи на яйцях, не візьмеш матір з дітьми. **7.** Відсилаючи, відішлеш матір, а собі оставиш дітей, щоб тобі добре було і багатоденним був ти. **8.** Якщо ж збудуєш нову хату, зробиш поруччя твоїй хаті. І не зробиш вбивства в твоїй хаті, коли хтось впаде з неї. **9.** Не засієш твого виноградника різним зерном, щоб освяченим не був плід і насіння, яке сієш з плодом твого виноградника. **10.** Не оратимеш разом телям і ослом. **11.** Не зодягнешся в одіж з різних тканин з вовною і льоном в собі. **12.** Зробиш собі китиці на чотирьох краях твоєї одежі, якою зодягнетесь. **13.** Якщо ж хто візьме жінку і житиме з нею і зненавидить її, **14.** і накладе на неї образливі слова і рознесе її ім'я як погане і скаже: Я взяв цю жінку і,

прийшовши до неї, не знайшов я її дівоцтва. **15.** І батько і матір дівчини, взявши, винесуть дівоцтво дочки до старшин до брами, **16.** і скаже батько дівчини старшині: Цю мою дочку дав я цьому чоловікові за жінку і, зненавидівши її, **17.** він тепер витикає її образливі слова, кажучи: Не знайшов я дівоцтво твоєї дочки, і ось дівоцтво моєї дочки. І розгорнуть плащ перед старшинами міста. **18.** І старшини того міста візьмуть того чоловіка і покарають його, **19.** і вкарають його на сто сиклів і дадуть батькові дівчини, бо проніс погане ім'я про ізраїльську дівчину, і буде йому жінкою, не зможе її відіслати ввесь час. **20.** Якщо ж це слово буде правдивим і не знайдеться дівоцтво дівчини, **21.** виведуть дівчину до дверей її батька, і закаменують її камінням чоловіки того міста, і помре бо вчинила безглузде в Ізраїлі, щоб привести до розпусти дім її батька. І забереш зло з вас самих. **22.** Якщо ж знайдеться чоловік, що спить з жінкою, яка живе з чоловіком, забете обох, чоловіка, який спить з жінкою і жінку. І забереш зло з Ізраїля. **23.** Якщо ж буде дівчина дівиця заручена чоловікові і, знайшовши її, чоловік в місті переспить з нею, **24.** виведете обох до брами їхнього міста, і будуть каменовані камінням і помруть. Дівчина томущо не кричала в місті, і чоловіка томущо упокорив жінку ближнього. І забереш зло з вас самих. **25.** Якщо ж знайде чоловік заручену дівчину на рівнині і силою переспить з нею, забете тільки чоловіка, що спав з нею, **26.** і дівчині не зробите нічого. Дівчина не має смертельного гріха, томущо це діло так, наче б якийсь чоловік повстав проти ближнього і убє його душу. **27.** Бо знайшов її в полі, закричала заручена дівчина і не було нікого хто б її поміг. **28.** Якщо ж хтось знайде дівчину дівицю, яка не заручена, і силою переспиться з нею і знайдений буде, **29.** дасть чоловік, що спав з нею, п'ятдесят дідрахм срібла батькові дівчини, і вона буде його жінкою, томущо упокорив її. Не зможе її відіслати ввесь час.

Глава 23

1. Не візьме чоловік жінку свого батька і не відкриє покриття свого батька. **2.** Оскоплений і з пошкодженими ядрами не ввійде до господнього збору. **3.** (Народжений) від розпусниці не ввійде до господнього збору. **4.** Амманіт і Моавіт не ввійде до господнього збору, і не ввійде до господнього збору до десятого покоління і на віки, **5.** томущо вони не зустріли вас з хлібами і водою в дорозі коли ви ішли з Єгипту, і томущо найняли проти тебе Валаама сина Веора з Месопотамії, щоб тебе проклясти. **6.** І Господь Бог твій не забажав послухатись Валаама, і Господь Бог твій повернув прокляття на благословення, бо Господь Бог твій полюбив тебе. **7.** Не звернешся мирно до них і мило до них всі дні твої на віки. **8.** Не гидуватимеш Ідумейцем, бо він є твоїм братом. Не гидуватимеш Єгиптянином, бо ти був мешканцем в його землі. **9.** Коли народяться їм сини в третьє покоління ввійдуть до господнього збору. **10.** Якщо ж вийдеш стати до бою з твоїми ворогами, стережись усякого поганого слова. **11.** Якщо буде в тебе чоловік, який не буде чистий від свого виливання вночі, і вийде поза табір і не ввійде до табору. **12.** І буде, при вечорі помие

своє тіло водою і як зайде сонце ввійде до табору. **13.** І тобі буде місце поза табором, і вийдеш туди геть. **14.** І буде в тебе лопата при твоєму поясі, і буде, коли сядеш поза, і викопаш в ньому і накинувши покриєш в ньому твій сором. **15.** Бо Господь Бог твій ходить в твоєму таборі щоб визволити тебе і передати твого ворога перед твоїм лицем, і твій табір буде святий, і не побачиться в тебе діло встиду і відвернеться від тебе. **16.** Не видаш панові раба, який пристане до тебе від свого пана. **17.** Житиме з тобою, житиме у вас в усякому місці, де йому сподобається, не засмучуватимеш його. **18.** Не буде розпусниці з ізраїльських дочок, і не буде розпусника з ізраїльських синів. Не буде розгнужданої з ізраїльських дочок, і не буде розгнужданого з ізраїльських синів. **19.** Не даси винагороди розпусниці, ані ціни пса до дому Господа Бога твого на всяку молитву, бо Господеві Богові твоєму оба є огидні. **20.** Не вимагатимеш у твого брата відсотків грошей і відсотків їжі і відсотків всякої речі, яку позичаєш. **21.** В чужинця вимагатимеш відсотки, а в твого брата не вимагатимеш відсотків, щоб Господь Бог твій поблагословив тебе в усіх твоїх ділах на землі, до якої входиш туди її унаслідити. **22.** Якщо ж помолишся молитвою до Господа Бога твого, не зволікатимеш віддати її, бо Господь Бог твій, вимагаючи, вимагатиме від тебе, і в тобі буде гріх. **23.** Якщо ж не бажаєш обіцяти в молитві немає тобі гріха. **24.** Стережися того, що виходить з твоїх уст і чинитимеш так як ти помолився Господеві Богові твоєму, дар, який ти сказав своїми устами. **25.** Якщо ж ввійдеш до поля твого ближнього, то збереш в твоїх руках колоски і не вкинеш на поле ближнього твого серпа. **26.** Якщо ж ввійдеш до виноградника твого ближнього, зіси грона, щоб наситити твою душу, а до посудини не вкладеш.

Глава 24

1. Якщо ж хтось візьме жінку і житиме з нею, і буде, коли не знайде ласку перед ним, бо знайшов в ній негожу річ, і напише її книжку відпущення і дасть її в руки і відішле її з своєї хати, **2.** і, пішовши, буде (жінкою) іншого чоловіка, **3.** і зненавидить її останній чоловік, і напише її книжку відпущення і дасть її в руки і відішле її з своєї хати, чи помре останній чоловік, який її взяв собі за жінку, **4.** перший чоловік, що відіслав її, не зможе, повернувшись, взяти її собі за жінку після того як вона осквернена, бо це огидне перед Господом Богом твоїм. І не опоганюйте землю, яку Господь Бог твій тобі дає в насліддя. **5.** Якщо ж хтось недавно взяв жінку, не вийде на війну, і не накладуть на нього ніякого діла. Невинним буде в своїй хаті один рік, розвеселятиме свою жінку, яку взяв. **6.** Не візьмеш в заклад ані верхній ані долішній жорновий камінь, бо цей дає в заклад душу. **7.** Якщо ж виявиться чоловік, який вкрав душу з своїх братів ізраїльських синів, і заволодівши ним продає, той злодій помре. І видалиш зло від вас самих. **8.** Стережися блеску прокази. Дуже стережися чинити за всім законом, який вам сповістили священники Левіти, дбатимете творити так, як я вам заповів. **9.** Згадай те, що зробив Господь Бог Маріямі в дорозі, як ми виходили з Єгипту. **10.** Якщо ж є в ближнього довг, будьякий довг, не ввійдеш до його хати,

щоб взяти заклад. **11.** Зі зовні стоятимеш, і чоловік, який має твій довг в себе, винесе тобі заклад назовні. **12.** Якщо ж чоловік бідний, не спатимеш в тому, що він заклав, **13.** віддачею віддаси ним дане в заклад при заході сонця, і спатиме в своїй одежі і поблагословить тебе, і буде тобі милосердя перед Господом Богом твоїм. **14.** Не затримаєш винагороди бідного і прошака з твоїх братів чи з приходьків, що в твоїх містах. **15.** Того дня віддаси його винагороду, не зайде сонце над ним, бо він є бідним і на це надіється. І не закричить проти тебе до Господа, і буде в тобі гріх. **16.** Батьки не помруть за дітей, і сини не помруть за батьків. Кожний помре в своєму грісі. **17.** Не відхилиш суд приходькові і сироті і вдові, і не візьмеш в заклад одіж вдови. **18.** І згадаєш, що ти був рабом в єгипетській землі і Господь Бог твій викупив тебе звідти. Через це я тобі заповідаю чинити це слово. **19.** Коли ж пожнеш ниву в твоїм полі і забудеш снопа в твоїм полі, не повернешся його взяти. Приходькові і сироті і вдові буде, щоб Господь Бог твій поблагословив тебе в усіх ділах твоїх рук. **20.** Коли ж збираєш оливки не повернешся збирати за собою, буде приходькові і сироті і вдові. І згадай, що ти був рабом в єгипетській землі, через це я тобі заповідаю чинити це слово. **21.** Коли ж оббираєш твій виноград, ти знову не повернешся до ного, буде приходькові і сироті і вдові. **22.** І згадай, що ти був рабом в єгипетській землі, через це я тобі заповідаю чинити це слово.

Глава 25

1. Якщо ж між людьми буде спір і прийдуть на суд і судитимуть і оправдають праведного і засудять неправедного, **2.** і буде, коли безбожний гідним буде биття, і поставиш його перед суддями і бичуватимуть його перед ними згідно з його безбожністю. **3.** Бичуватимуть його сорок (разів) числом, не додадуть. Якщо ж додадуть ті, що його бичують більше понад ці удари, засоромленим буде твій брат перед тобою. **4.** Не завяжеш уст вола, що молотить. **5.** Якщо ж брати живуть разом і один з них помре, а не буде в нього насіння, жінка померлого не буде (жінкою) чоловікові не кривому з поза. Брат її чоловіка ввійде до неї і візьме її собі за жінку і житиме з нею. **6.** І буде дитина, яку вродить, дасться йому з імені померлого, і не згине його ім'я з Ізраїля. **7.** Якщо ж чоловік не бажає взяти жінку свого брата, то прийде жінка до брами до старшин і скаже: Брат мого чоловіка не бажає воскресити ім'я свого брата в Ізраїлі, брат мого чоловіка не схотів. **8.** І покличуть його старшини його міста і промовлять до нього, і ставши, скаже: Не хочу взяти її, **9.** і прийшовши, жінка його брата перед старцями, і визує одну свою обуву з своєї ноги і плюне йому в лице, і відповівши, скаже: Так зроблять чоловікові, який не збудує дім свого брата. **10.** І назветься його ім'я в Ізраїлі: Дім того, що скинув обуву. **11.** Якщо ж б'ються чоловіки разом, чоловік з своїм братом, і прийде жінка одного з них відібрати свого чоловіка з руки того, що його бє, і простягнувши руку візьме його за мужеські часті, **12.** відрубаєш її руку, твоє око не пощадить її. **13.** В твоєму мішку не буде важки і важки, великої чи малої. **14.** В твоїй хаті не буде мірила і

мірила, великого чи малого. **15.** У тебе буде правдива і справедлива важка, і правдиве і справедливе мірило буде у тебе, щоб ти був довгоденним на землі, яку Господь Бог твій тобі дає в насліддя. **16.** Бо огидний Господеві кожний, що це чинить, кожний, що чинить несправедливе. **17.** Згадай, що тобі зробив Амалік як в дорозі ішов ти з єгипетської землі, **18.** як повстав в дорозі проти тебе і вигубив твої задні лави, що трудилися за тобою, ти ж був голодний і підупав, і він не побоявся Бога. **19.** І буде, коли Господь Бог твій дасть тобі спочити від усіх твоїх ворогів довкруги тебе в землі, яку Господь Бог твій тобі дає в насліддя унаслідити, вигубиш ім'я Амаліка з під неба і не забудеш.

Глава 26

1. І буде, коли ввійдеш до землі, яку Господь Бог твій тобі дає в насліддя, і успадкуєш її і поселишся на ній, **2.** і візьмеш з первоплодів плодів твоєї землі, яку Господь Бог твій тобі дає, і вкладеш до кошика і підеш до місця, який вибере Господь Бог твій прикликувати там своє ім'я, **3.** і прийдеш до священика, який буде в тих днях і скажеш до нього: Сповідую сьогодні Господеві Богові моєму, що я ввійшов до землі, яку поклявся Господь нашим батькам нам дати. **4.** І візьме священик з твоїх рук кошик і покладе його перед жертівник Господа Бога твого. **5.** І відповівши, скажеш перед Господом Богом твоїм: Мій батько покинув Сирію і прийшов до Єгипту, і там замешкав малий числом, і там стався великим народом і дуже численним і великим. **6.** І єгиптяни вчинили нам зло і впокорили нас і наклали на нас тяжкі роботи. **7.** І ми закликали до Господа Бога наших батьків, і Господь вислухав наш голос і побачив наше пригноблення і наш труд і нашу скорботу. **8.** І сам Господь вивів нас з Єгипту великою силою і сильною рукою і високим раменом і великими видіннями і знаками і чудами, **9.** і ввів нас до цього місця і дав нам цю землю, землю, що пливе молоком і медом. **10.** І тепер ось я приніс первоплоди плодів землі, яку ти мені дав, Господи, землі, що пливе молоком і медом. І оставиш їх перед Господом Богом твоїм і поклонишся перед Господом Богом твоїм. **11.** І зрадієш всім добрим, що дав тобі Господь Бог твій і твоєму домові, і Левіт і приходько, що в тебе. **12.** Якщо ж закінчиш одесятствувати всі десятини твоїх плодів в третьому році, другу десятину даси Левітові і приходькові і сироті і вдові, і їстимуть в твоїх містах і наситяться. **13.** І скажеш перед Господом Богом твоїм: Я очистив святе з моїх хатів і дав їх Левітові і приходькові і сироті і вдові за всіма законами, які ти мені заповів. Не переступив я і не забув твоєї заповіді. **14.** І не зів я їх в моєму болю, не зібрав я з них на нечисте, не дав я з них померлому. Я послухався голосу Господа Бога мого, я зробив так як Ти мені заповів. **15.** Поглянь з неба з святого дому твого і поблагослови твій нарід Ізраїль і землю, яку Ти їм дав, так як ти поклявся нашим батькам дати нам землю, що пливе молоком і медом. **16.** В цьому дні тобі заповідає Господь Бог твій чинити всі ці оправдання і суди, і зберігатимете і чинитимете їх з усього вашого серця і з усієї вашої душі. **17.** Ти сьогодні вибрав Бога, щоб був твоїм Богом і щоб

ходити в його дорогах і зберігати оправдання і його суди і слухатись його голосу. **18.** І Господь тебе сьогодні вибрав, щоб бути йому окремим народом, так як сказав, щоб зберігати всі його заповіді, **19.** і щоб був ти над всіма народами, так як Він вчинив тебе славним і похвалигідним і прославленим, щоб бути тобі святим народом Господеві Богові твому, так як я сказав.

Глава 27

1. І заповів Мойсей та ізраїльські старшини кажучи: Зберігатимете всі ці заповіді, які я вам сьогодні заповідаю. **2.** І буде в тім дні, коли перейдете Йордан до землі, яку Господь Бог твій тобі дає, і поставиш собі великі каміння і обліпиш їх глиною, **3.** і напишеш на каміннях всі слова цього закону, як перейдете Йордан, коли ввійдете до землі, яку Господь Бог твоїх батьків тобі дає, землю, що пливе молоком і медом, так як тобі сказав Господь Бог твоїх батьків. **4.** І буде, як перейдете Йордан, поставите ці каміння, які я вам сьогодні заповідаю, на горі Гевал, і обліпиш їх глиною. **5.** І збудуєш там жертівник Господеві Богові твому, жертівник з каміння. Не накладеш на них заліза. **6.** Збудуєш Господеві Богові твому жертівник з цілого каміння, і принесеш на ньому цілопалення Господеві Богові твому. **7.** І жертвуватимеш жертву спасіння і зіси і наситишся там і зрадієш перед Господом Богом твоїм. **8.** І дуже ясно напишеш на каміннях весь цей закон. **9.** І сказав Мойсей і священники Левіти всьому Ізраїлеві, кажучи: Мовчи і слухай Ізраїле: В цім дні ти став народом Господеві Богові твому. **10.** І послухаєшся голосу Господа Бога твого і чинитимеш всі його заповіді і його оправдання, які я тобі сьогодні заповідаю. **11.** І заповів Мойсей народові в тому дні, кажучи: **12.** Ці стануть благословити нарід на горі Гарізін, перейшовши Йордан: Симеон, Леві, Юда, Іссахар, Йосиф і Веніамін. **13.** І ці стануть для прокляття на горі Гевал: Рувим, Гад і Асир, Завулон, Дан і Нефталі. **14.** І відповідаючи, скажуть Левіти всьому Ізраїлеві великим голосом: **15.** Проклята людина, яка зробить різблене і лите, гідота Господеві, діло рук митця, і покладе в схованому місці. І відповівши, весь нарід скаже: Хай буде. **16.** Проклятий той, хто не шанує свого батька чи свою матір. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **17.** Проклятий хто переставляє межі ближнього. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **18.** Проклятий хто зводить сліпого з дороги. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **19.** Проклятий хто заверне суд приходькові і сироті і вдові. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **20.** Проклятий хто спить з жінкою свого батька, бо відкрив покривало свого батька. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **21.** Проклятий хто спить з всякою скотиною. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **22.** Проклятий хто спить з сестрою від свого батька чи від матері. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **23.** Проклятий хто спить з своєю тещею. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **24.** Проклятий хто підступно бє ближнього. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **25.** Проклятий хто візьме дари, щоб побити душу невинної крові. І скажуть, весь нарід: Хай буде. **26.** Проклятий весь нарід, який не остане в усіх словах цього закону, щоб їх чинити. І скажуть, весь нарід: Хай буде.

Глава 28

1. І буде, якщо слухом почуєш голос Господа Бога твого, щоб зберігати і чинити всі його заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю, і поставить тебе Господь Бог твій над всіма народами землі. **2.** І нанесуть на тебе всі ці благословення і знайдуть тебе, якщо послухаєшся голосу Господа Бога твого. **3.** Благословенний ти в місті, і благословенний ти в полі. **4.** Благословенні нащадки твого лона і плоди твоєї землі, стада твоїх волів і стада твоїх овець. **5.** Благословенні твої токи і твої склади. **6.** Благословенний ти в твоїх входах, і благословенний ти в твоїх виходах. **7.** Хай Господь Бог твій видасть твоїх ворогів, що тобі протиставляться, розбитими перед твоїм лицем. Однією дорогою вийдуть до тебе і сімома дорогами втечуть від твого лица. **8.** Хай пішле Господь на тебе благословення в твоїх кімнатах і в усьому де покладеш твою руку, на землі, яку Господь Бог твій тобі дає. **9.** Хай поставить тебе Господь Собі святим народом, так як поклявся твоїм батькам, якщо почуєш голос Господа Бога твого і підеш твоїми дорогами. **10.** І побачать тебе всі народи землі бо ім'я Господа прикликано на тебе, і побоятся тебе. **11.** І тебе помножить Господь Бог твій на добро на потомство твого лона і на потомство твого скота і на плодах твоєї землі на землі, яку поклявся Господь твоїм батькам тобі дати. **12.** Хай відкриє тобі Господь його добрий скарб, небо, щоб дати дощ твоїй землі в свій час, щоб поблагословити всі діла твоїх рук, і позичатимеш багатьом народам, ти ж позички не братимеш, і ти пануватимеш над багатьма народами, над тобою ж не володітимуть. **13.** Хай Господь Бог твій поставить тебе на голову і не на хвіст, і тоді будь над і не будь під, якщо послухаєшся заповідей Господа Бога твого, які я тобі сьогодні заповідаю зберігати і чинити. **14.** Не переступиш усіх слів, які я тобі сьогодні заповідаю, щоб не іти ані на право, ані на ліво за іншими богами, щоб служити їм. **15.** І буде коли не послухаєшся голосу Господа Бога твого, щоб зберігати і чинити всі його заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю, і підуть на тебе всі ці прокляття і обіймуть тебе. **16.** Проклятий ти в місті, і проклятий ти в полі. **17.** Прокляті твої токи і твої склади. **18.** Прокляті нащадки твого лона і плоди твоєї землі, стада твоїх волів і стада твоїх овець. **19.** Проклятий ти в твоїм вході, і проклятий ти у твоїм виході. **20.** Хай пішле тобі Господь недостаток і голод і знищення на все, на що покладеш твою руку, на всьому, що чинитимеш, доки не вигубить тебе і доки не знищить тебе швидко через твої погані вчинки, томущо ти мене полишив. **21.** Хай приставить Господь до тебе смерть, доки не вигубить тебе з землі, до якої ти туди входиш, щоб унаслідити її. **22.** Хай тебе Господь побє труднощами і гарячкою і зимою і спекою і вбивством і поганим вітром і блідістю, і хай переслідує тебе, доки не вигублять тебе. **23.** І буде тобі небо над твоєю головою мідяне і земля під тобою залізна. **24.** Хай дасть Господь дощ твоїй землі - порошок, і порошок з неба хай зійде на тебе, доки не вигубить тебе і доки не знищить тебе. **25.** Хай дасть тебе Господь на вирізання перед твоїми ворогами. Однією дорогою вийдеш до них і сімома дорогами втечеш від їхнього лица. І будеш на розсіпання в усіх царствах землі. **26.** І ваші мертві будуть їжею для небесних птахів і звірів землі, і не буде того, хто відстрашує. **27.** Хай побє

тебе Господь єгипетскою пошестю на сидженні і поганою болячкою і чіханням, щоб ти не міг вилікуватися. **28.** Хай тебе Господь побє безумністю і сліпотою і жахом ума, **29.** і щоб ти навпомацки ходив в полудне, так як навпомацки ходить сліпий в темряві, і не щаститиме в твоїх дорогах. І тоді будуть тебе кривдити і рабувати всі дні, і не буде у тебе помічника. **30.** Жінку візьмеш, і інший чоловік матиме її. Хату збудуєш і не мешкатимеш в ній. Виноградник насадиш і не збиратимеш з нього. **31.** Твоє теля забите перед тобою, і не їстимеш з нього. Твій осел забраний в тебе і не віддасться тобі. Твої вівці дані твоїм ворогам, і не буде у тебе помічника. **32.** Твої сини і дочки дані іншому народові, і твої очі глядітимуть темніючи за ними, і твоя рука не матиме сили. **33.** Плоди твоєї землі і всі твої труди зість нарід, якого не знаєш, і будеш скривдженим і пораним всі дні. **34.** І будеш переляканий видіннями твоїх очей, які побачиш. **35.** Хай тебе Господь побє поганою болячкою на колінах і на ногах так, щоб ти не міг вилікуватися від стопи твоїх ніг до твого вершка. **36.** Хай відведе тебе Господь і твоїх старшин, яких поставиш над собою, до народу, якого не знаєш ти і твої батьки, і там послужиш іншим богам, дереву і камінню. **37.** І там будеш на посміх і притчу і байку в усіх народах, до яких відведе туди тебе Господь. **38.** Багато насіння винесеш на рівнину і мало внесеш, бо його саранча пожере. **39.** Насадиш виноградник і обробиш і не питимеш вина, ані не розвеселишся ним, бо його червяк пожере. **40.** У тебе будуть оливні сади в усіх твоїх границях, і не помажешся олією, бо твоя олія витече. **41.** Народиш синів і дочок, і не будуть у тебе, бо відійдуть в полон. **42.** Всі твої дерева і плоди твоєї землі вигубить ржа. **43.** Приходько, що є в тебе, піднесеться проти тебе високо високо, ти ж зійдеш низько низько. **44.** Він позичатиме тобі, ти ж йому не позичатимеш. Він буде головою, а ти будеш хвостом. **45.** І найдуть на тебе всі ці прокляття і переслідуватимуть тебе і захоплять тебе, доки не вигублять тебе і доки не винищать тебе, бо ти не послухався голосу Господа Бога твого, щоб зберігати його заповіді і його оправдання, які Він заповів тобі. **46.** І будуть в тебе знаки і чуда і в твоєму насінню до віка, **47.** томущо ти не послужив Господеві Богові твому в веселості і в любові серця в множестві всього. **48.** І послужиш твоїм ворогам, яких Господь пошле на тебе, в голоді і в спразі і в наготі і в усякій потребі. І він покладе залізне ярмо на твою шию, доки не вигубить тебе. **49.** Господь наведе на тебе нарід здалека від кінця землі, як полет орла, нарід, що його голосу ти не почув, **50.** нарід безсоромний лицем, який не посоромиться лица старця і не помилує молодого, **51.** і пожере нащадків твого скота і плоди твоєї землі доки не останеться тобі зерна, вина, олії, стада твоїх волів і стада твоїх овець, доки не знищить тебе **52.** і не вигубить тебе в усіх твоїх містах, доки не будуть знищені твої високі і сильні стіни, на які ти на них надіявся, в усій твоїй землі, і пригнітить тебе в усіх твоїх містах, які тобі дав Господь Бог твій. **53.** І зіси нащадків твого лона, мясо твоїх синів і твоїх дочок, яких тобі дав Господь, в твоєму пригнобленні і в твоєму болі, який тобі завдаватиме твій ворог. **54.** У тебе молодий і дуже тендітний оком урече брата і жінку, що на його лоні і осталих дітей, які лишилися, **55.** щоб дати одному з них з м'яс їхніх синів, якого

зість, щоб не остало йому нічого в пригнобленні і в твоїм болю, яким в болю тебе гнобитимуть твої вороги в усіх твоїх містах. **56.** І у вас молодь і тендітне, яке не поспробувало своєю ногою ступити по землі, через тендітність і через молодість, урече своїм оком свого чоловіка, що в її лоні і свого сина і дочку **57.** і свою породільну плівку, що вийшла з її лона, і дитину, яку народить. Бо зість їх через брак усього, потайки в пригнобленні і в скорботі, якою гнобить тебе твій ворог в твоїх містах. **58.** Якщо не послухаєшся чинити всі слова цього закону, що записані в цій книзі, щоб боятися цього славного і подивугідного імені, Господа Бога твого, **59.** і помножить Господь твої кари і кари твого насіння, великі і подивугідні кари, і погані і певні хвороби. **60.** І поверне на тебе весь поганий біль Єгипту, якого ти боявся від його лиця, і пристане до тебе. **61.** І всяку хворобу і всяку кару, яка не записана в книзі цього закону Господь на тебе наведе, доки не вигубить тебе. **62.** І останетесь числом малі, томущо ви були наче небесні зорі числом, бо ви не послухались голосу Господа Бога вашого. **63.** І буде так як зрадів вами Господь, щоб вам чинити добро і помножити вас, так зрадіє вами Господь, щоб вас вигубити, і згинете з землі, до якої ввійшли туди, щоб унаслідити її. **64.** І розсіє тебе Господь Бог твій в усі народи від краю землі до краю землі, і служитимеш там іншим богам, дереву і камінню, яких не пізнав ти і твої батьки. **65.** Але і в тих народах не дасть тобі спочинку, ані не буде спокою стопі твоєї ноги, і там Господь дасть тобі серце боязливе і очі, що згасають і душу, що гине. **66.** І твоє життя буде висіти перед твоїми очима, і боятимешся в день і в ночі, і не віритимеш в своє життя. **67.** Вранці скажеш: Коли буде вечір? І ввечорі скажеш: Коли буде ранок? Від страху твого серця, яким боятимешся, і від видінь твоїх очей, які побачиш. **68.** І поверне тебе Господь до Єгипту в кораблях дорогою, якою я сказав: Не додайте більше її побачити. І продані будете там вашим ворогам за рабів і рабинь, і не буде купця. **69.** Це слова завіту, які Господь заповів Мойсееві поставити ізраїльським синам в моавській землі, oprіч заповіту, який поклав їм в Хориві.

Глава 29

1. І Мойсей покликав всіх ізраїльських синів і сказав до них: Ви побачили все, що Господь зробив в єгипетській землі перед вами Фараонові і його слугам і всій його землі, **2.** великі випробування, які твої очі побачили, ті великі знаки і чуда. **3.** І Господь Бог не дав вам серця знати і очі бачити і уха чути до цього дня. **4.** І він водив вас сорок літ в пустині. Ваша одіж не постарілася, і ваше взуття не розбилося на ваших ногах. **5.** Хліба ви не їли, вина і п'яного напою ви не пили, щоб ви знали, що Він Господь Бог ваш. **6.** І ви прийшли до цього місця і вийшов Сіон цар Есевону і Ог цар Васану нам на зустріч війною, і ми їх побили, **7.** і забрали їхню землю, і я її дав в насліддя Рувимові і Гаддові і половині племені Манассії. **8.** І берегтиметесь творити всі слова цього заповіту, щоб ви розуміли все, що будете чинити. **9.** Ви всі сьогодні стали перед Господом Богом вашим, голови ваших племен і ваші старшини і ваші судді і ваші писарі, кожний ізраїльський муж,

10. ваші жінки і ваші діти і прихोдько, що посеред вашого табору, від вашого дереворуба і до того, що носить воду, **11.** щоб увійшов ти в завіт Господа Бога твого і в його клятви, які тобі сьогодні заповідає Господь Бог твій, **12.** щоб тебе поставити собі в нарід, і Він буде твоїм Богом, так як тобі сказав і так як поклявся твоїм батькам Авраамові і Ісаакові і Якову. **13.** І не вам самим я заповідаю цей завіт і цю клятву, **14.** але і тим, що сьогодні є тут з нами перед Господом Богом нашим, і тим, що сьогодні не є з нами. **15.** Бо ви знаєте як ми жили в єгипетській землі і як перейшли посеред народів, через які ви перейшли. **16.** І знаєте їхні гидоти і їхні ідоли, дерево і камінь, срібло і золото, які є у них. **17.** Чи є хтось у вас чоловік чи жінка чи рід чи племя, якого ум відвернувся від Господа Бога вашого, щоб ходити і служити богам тих народів? Чи хтось є в вас корінь, що проростає догори в жовчі і гіркоті? **18.** І буде, коли почуєш слова цієї клятви і скажеш в своїм серці, мовлячи: Добре хай мені буде бо ходитиму в звихненні мого серця, щоб грішник не погубив з собою не грішника. **19.** Бог не забажає помилювати його, але тоді запалає гнів Господа і його ревності на того чоловіка, і пристануть до нього всі клятви цього заповіту, що записані в книзі цього закону, і Господь вигубить його ім'я з під неба. **20.** І відлучить його Господь з усіх ізраїльських синів на зло за всіма клятвами заповіту записаного в книзі цього закону. **21.** І скаже другий рід, ваші сини, що настануть після вас, і чужинець, який прийде з землі далеко, і побачать кари тієї землі і її хвороби, які Господь післав на неї, **22.** сірку і спалену сіль, вся ця земля не буде засіяна, ані не виростить, ані не зійде на ній ніяка зелень, так як перекинені Содом і Гоморра, Адама і Севоїм, яких Господь знищив в гніві і люті. **23.** І всі народи скажуть: Чому Господь так вчинив цій землі? Який це великий гнів люті? **24.** І скажуть: Томущо покинули заповіт Господа Бога їхніх батьків, який Він заповів їхнім батькам, бо вивів їх з єгипетської землі, **25.** і пішовши, послужили іншим богам і поклонилися їм, яких не знали, ані їм не призначив. **26.** І Господь розлютився гнівом на ту землю, щоб на неї навести за всіма прокляттями записаними в цій книзі, **27.** і Господь вигубив їх з їхньої землі в гніві і люті і дуже великій злості і вигнав їх до іншої землі до нині. **28.** Сховане Господеві Богів нашому, є явне нам і нашим дітям на віки, щоб чинити всі слова цього закону.

Глава 30

1. І буде, коли придуть на тебе всі ці слова, благословення і прокляття, які я дав перед твоїм лицем, і приймеш до твого серця в усіх народах, куди тебе розсіє Господь туди, **2.** і повернешся до Господа Бога твого і слухатимешся його голосу за всім, що я тобі сьогодні заповідаю, з цілого твого серця і з усієї твоєї душі, **3.** і Господь вилікує твої гріхи і тебе помилює і знову збере тебе з усіх народів, до яких тебе туди розкинув Господь. **4.** Якщо буде твоє розсіяння від краю неба до краю неба звідти збере тебе Господь Бог твій, і звідти забере тебе. **5.** І введе тебе Господь Бог твій до землі, яку унаслідили твої батьки, і унаслідиш її. І добре тобі вчинить і зробить тебе

численнішим від твоїх батьків. **6.** І Господь очистить твоє серце і серце твого насіння, щоб любити Господа Бога твого з усього твого серця і з усієї твоєї душі, щоб ти жив. **7.** І Господь Бог твій дасть ці прокляття на твоїх ворогів і на тих, що тебе ненавидять, які тебе переслідували. **8.** І ти повернешся і послухаєшся голосу Господа Бога твого і чинитимеш його заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю, **9.** і Господь Бог твій подбає за тебе в кожному ділі твоїх рук, в нащадках твого лона і в нащадках твого скота і в плодах твоєї землі, бо Господь Бог твій повернеться, щоб розвеселитися тобою на добро, так як розвеселився твоїми батьками, **10.** якщо послухаєшся голосу Господа Бога твого, щоб зберігати його заповіді і його оправдання і його суди записані в книзі цього закону, якщо повернешся до Господа Бога твого з усього твого серця і з усієї твоєї душі. **11.** Бо ця заповідь, яку я тобі сьогодні заповідаю, не є дуже тяжка, ані не є далеко від тебе. **12.** Не є на небі, кажучи: Хто з нас підніметься до неба і візьме її нам? І почувши її чинитимемо. **13.** Ані не є за морем, кажучи: Хто нам перейде на другу сторону моря і нам її візьме? І відомою нам її зробить, і чинитимемо. **14.** Слово є дуже близько до тебе, в твоїх устах і в твоїм серці і в твоїх руках, щоб його чинити. **15.** Ось я дав сьогодні перед твоїм лицем життя і смерть, добро і зло. **16.** Якщо ж вислухаєш заповіді Господа Бога твого, які я тобі сьогодні заповідаю, щоб любити Господа Бога твого, ходити в його дорогах, зберігати його оправдання і його заповіді і його суди, і житимете і будете численними, і тебе поблагословить Господь Бог твій в усій землі, до якої ти туди ввійдеш, щоб її унаслідити. **17.** І якщо твоє серце відступить і не послухаєшся і, заблукавши, поклонися іншим богам і послужиш їм, **18.** сповіщаю тобі сьогодні, що знищенням згинете і будете нечисленними на землі, до якої ви туди переходите Йордан, щоб унаслідити її. **19.** Засвідчую вам сьогодні небом і землею: Життя і смерть дав я перед вашим лицем, благословення і прокляття. І вибери життя, щоб жив ти і твоє насіння, **20.** щоб любив ти Господа Бога твого, і слухався ти його голосу і був з ним. Бо це твоє життя і довжина твоїх днів, щоб жив ти на землі, яку поклявся Господь твоїм батькам Авраамові і Ісаакові і Якову їм дати.

Глава 31

1. І Мойсей закінчив говорити всі ці слова до всіх ізраїльських синів. **2.** І сказав до них: Сто двадцять літ мені сьогодні. Не зможу більше входити і виходити. Господь же сказав до мене: Не перейдеш цей Йордан. **3.** Господь Бог твій, що іде перед твоїм лицем, Цей вигубить ці народи з перед твого лица, і унаслідиш їх. І Ісус, що іде перед твоїм лицем, так як сказав Господь. **4.** І Господь вчинить їм так як зробив Сіонові і Огові, двом аморрейським царям, які були по другому боці Йордану, і їхній землі, так як вигубив їх. **5.** І Господь видав їх перед вами, і чинитимете їм так, як я вам заповів. **6.** Будь мужним і сильним, не бійся, ані не жахайся, ані не тривожся з перед їхнього лица, бо Господь Бог твій, Це Той, Хто йде з вами в вас, Він не відступить від тебе, ані не покине тебе. **7.** І закликав Мойсей Ісуса і сказав йому перед усім Ізраїлем: Будь мужний і сильний,

бо ти ввійдеш перед лицем цього народу до землі, яку Господь поклявся батькам нашим їм дати, і ти її унаслідити їм. **8.** І Господь піде з тобою не оставить тебе, ані не відступить від тебе. Не бійся, ані не жахайся. **9.** І Мойсей записав слова цього закону до книги і дав священикам, синам Леві, що несуть кивот господнього завіту, і старшинам ізраїльських синів. **10.** І заповів їм Мойсей в тім дні, кажучи: По сімох роках в часі року відпущення в празник шатер, **11.** коли зійдеться весь Ізраїль, щоб показатися перед Господом Богом твоїм на місці, яке вибере Господь, прочитаєте цей закон перед усім Ізраїлем в їхні уха. **12.** Зібравши нарід, чоловіків і жінок і нащадків і прихоська, що в твоїх містах, щоб послухати і щоб навчитися боятися Господа Бога вашого, і послухатись чинити всі слова цього закону. **13.** І їхні сини, які не знають, почують і навчатись боятися Господа Бога вашого всі дні, які вони живуть на землі, до якої ви туди переходите Йордан, щоб унаслідити її. **14.** І сказав Господь до Мойсея: Ось приблизилися дні твоєї смерті. Поклич Ісуса і станьте при дверях шатра свідчення і заповім йому. І пішов Мойсей і Ісус до шатра свідчення і стали при дверях шатра свідчення. **15.** І Господь зійшов у хмарі і став при дверях шатра свідчення, і стовп хмари став при дверях шатра. **16.** І сказав Господь до Мойсея: Ось ти спочинеш з твоїми батьками, і вставши, цей нарід вчинить розпусту за чужими богами землі, до якої він входить туди до неї, і оставлять мене і знищать мій завіт, який Я їм заповів. **17.** І розгніваюся гнівом на них в тім дні і покину їх і відверну моє лице від них, і будуть їжею і спіткають його численні зла і смутки, і скаже в тому дні: Томущо немає в мене Господа Бога мого, мене спіткали ці зла. **18.** Я ж відверненням відверну від них в тому дні моє лице, через усе зло, яке вчинили, бо відступили до чужих богів. **19.** І тепер запишіть слова цієї пісні і навчите її ізраїльських синів і вкложите її в їхні уста, щоб ця пісня була мені за свідка між ізраїльськими синами. **20.** Бо введу їх до доброї землі, якою поклявся Я їхнім батькам, землю, що пливе молоком і медом, і їстимуть і наситившись будуть задоволені. І відвернуться до чужих богів і послужать їм і розгнівають мене і знищать мій завіт. **21.** І супротивлятиметься ця пісня свідчачи проти лиця, бо не пропаде з уст їхнього насіння. Бо я знаю їхню злобу, яку сьогодні вчинять тут скорше ніж Я введу їх до доброї землі, якою поклявся Я їхнім батькам. **22.** І Мойсей написав цю пісню в тому дні і навчив її ізраїльських синів. **23.** І заповів Ісусові і сказав: Будь мужним і сильним, бо ти введеш ізраїльських синів до землі, якою поклявся їм Господь, і Він буде з тобою. **24.** Коли ж Мойсей закінчив писати всі слова цього закону до книжки, до самого кінця, **25.** і заповів Левітам, що носять кивот господнього завіту, кажучи: **26.** Взявши книжку цього закону, покладіть її з боку кивоту завіту Господа Бога вашого, і буде там в тебе на свідчення. **27.** Бо я знаю твою бунтівничість і твою тверду шию. Бо ще як я сьогодні живу з вами бунтуєтесь проти Бога, скільки (більше) і після моєї смерті? **28.** Зберіть до мене старшин ваших племен і ваших старшин і ваших суддів і ваших писарів, щоб сказав я до їхніх ух усі ці слова і засвідчив їм небом і землею. **29.** Бо знаю, що після моєї смерті беззаконням вчините беззаконня і звернете з дороги, яку я вам заповів, і вас зустріне зло в останні дні, бо

вчините погане перед Господом, щоб Його розгнівати в ділах рук ваших. **30.** І сказав Мойсей в уха всього ізраїльського збору слова цієї пісні до самого кінця.

Глава 32

1. Послухай небо, і скажу і хай земля почує слова з моїх уст. **2.** Хай мої слова вважаються як дощ, і хай мої слова зійдуть як роса, наче зливний дощ на зелень і наче сніг на траву. **3.** Бо я закликав ім'я Господа. Дайте прославу Богові вашому. **4.** Бог, правдиві його діла, і всі його дороги суди. Бог вірний, і немає несправедливості. Справедливий і праведний Господь. **5.** Згрішили не йому, сплямлені діти, звихнений і розбещений рід. **6.** Це так віддасте ви Господеві, дурний і не мудрий нарід? Чи не сам Він - твій Батько придбав тебе і зробив тебе і створив тебе? **7.** Згадайте стародавні дні, пізнайте літа роду родів. Запитай твого батька, і сповістить тобі, твоїх старшин, і скажуть тобі. **8.** Коли Найвищий поділив народи, як розсипав синів Адама, поклав границі народам за числом божих синів, **9.** і Яків став господньою частю, його народом, Ізраїль - частю його насліддя. **10.** Він піддержав його в пустинній землі, в спразі спеки, в безводних місцях. Окружив його і повчив його і оберіг його наче зіницю ока, **11.** наче орел, щоб пильнувати своє гніздо і вболівав своїми пташенятами, розпустив свої крила, прийняв їх і підняв їх на свої рамена. **12.** Господь єдиний провадив їх, і не було з ними чужого бога. **13.** Навів їх на силу землі, наситив їх плодами поля. Ссали мед з каменя і олію з твердого каменя, **14.** масло корів і молоко овець з жиром ягнят і баранів, бичачих і козячих синів з жиром нирок пшениці, і пили кров винограду - вино. **15.** І попоїв Яків і наситився, і відштовхнувся улюблений, згрубів, потовстів, розширився. І покинув Бога, що його створив, і відступив від Бога свого спасителя. **16.** Розгнівали Мене чужими, їхніми гидотами огірчили Мене. **17.** Жертвували демонам і не Богові, богам, яких не знали. Нові, свіжі прийшли, яких не знали їхні батьки. **18.** Ти оставив Бога, що породив тебе, і забув Бога, що тебе кормив. **19.** І побачив Господь і заревнував і розгнівався через гнів його синів і дочок. **20.** І сказав: Відверну від них моє лице, і покажу, що буде з ними в кінці. Бо це розгнuzданий рід, сини, яким немає віри в них. **21.** Вони роздражнили Мене не богом, розлютили Мене їхніми ідолами. І Я роздражню їх не народом, нерозумним народом розлючу їх. **22.** Бо запалав огонь мого гніву, горітиме до аду вдолі, пожере землю і її плоди, запалить основи гір. **23.** Зберу на них зло, і мої стріли закінчу в них. **24.** Танути будуть від голоду і (будуть) їжею птахів, і упадок неминучий. Пішлю на них зуби звірів, зі злістю тих, що плазують по землі. **25.** Зізовні меч позбавить їх дітей, і з кімнати страх. Молодий з дівчиною, той, що ссе з старцем. **26.** Я сказав: Розкину їх, заберу в людей їхню пам'ять. **27.** Тільки через гнів ворогів, щоб не жили довго, і щоб противники спільно не напали, щоб не сказали: Наша рука висока, і не Господь вчинив це все. **28.** Бо він нарід що згубив пораду, і немає в них зрозуміння. **29.** Не мали розуму це пізнати. Хай збережуть на будучий час. **30.** Як один прожене тисячу, і два повернуть до втечі десятки тисяч, якщо Бог не видав їх, і

Господь не передав їх? **31.** Бо їхні боги не є як Бог наш, а наші вороги нерозумні. **32.** Бо їхній виноградник з виноградника Содомів, і їхня лоза з Гоморри. Їхня китиця - китиця жовчі, гроно їхньої гіркоти. **33.** Їхнє вино зміїний гнів, і невилічимий гадючий гнів. **34.** Чи ось це не зібралося у Мене і не запечатане в моїх скарбах? **35.** Віддам в день пімсти, в часі, коли спотикнеться їхня нога. Бо день їхньої погибелі близький, і є готовий вам. **36.** Бо Господь судитиме свій нарід, і утішиться своїми рабами. Бо побачив їх спараліжованими і послабленими в нападі і обезсиленими. **37.** І сказав Господь: Де їхні боги, на яких ви надіялися на них, **38.** яких жир жертв їхніх ви їли, і пили вино їхніх жертв? Хай встануть і допоможуть вам, і хай будуть вам оборонцями. **39.** Гляньте, гляньте, що Я є, і немає Бога за вийнятком Мене. Я забю і вчиню живим, побю і Я вилікую, і немає нікого хто вирве з моїх рук. **40.** Бо піднесу до неба мою руку і поклонуся моєю правицею і скажу: Я живу на віки, **41.** бо вигострю наче блискавку мій меч, і моя рука наповниться суду, і віддам пімсту ворогам, і віддам тим, хто Мене ненавидять. **42.** Запаморочу стріли мої в крові, і мій меч зість мясо, від крові ранених і полону, від голови володарів ворогів. **43.** Розвеселися небо, разом з ним, і хай поклоняться йому всі божі сини. Зрадійте народи, з його народом, і скріпляться в ньому всі божі ангели. Бо мстить кров своїх синів і відомстить і віддасть пімсту ворогам, і віддасть тим, що ненавидять, і Господь очистить землю свого народу. **44.** І Мойсей написав цю пісню в тому дні і навчив її ізраїльських синів. І ввійшов Мойсей і сказав всі слова цього закону до уш народу, він та Ісус син Навина, **45.** і Мойсей закінчив говорити до всього Ізраїля **46.** і сказав до них: Прийміть до серця всі ці слова, які я вам сьогодні заповідаю, які заповісте вашим синам, щоб зберігали і чинили всі слова цього закону. **47.** Бо це слово для вас не є порожнє, бо це ваше життя, і через це слово довго житимете на землі, до якої ви туди переходите Йордан, щоб унаслідити. **48.** І сказав Господь до Мойсея в тім дні, мовлячи: **49.** Вийди на цю гору Аварім, гора Навав, яка є в Моавській землі напроти лиця Єрихону, і поглянь на Ханаанську землю, яку Я даю Ізраїльським синам в насліддя, **50.** і помри в горі, на яку туди виходиш, і додайся до твого народу, так як помер твій брат Аарон на горі Ор і додався до свого народу, **51.** томущо ви не послухались мого слова між ізраїльськими синами при воді спротиву Кадиса в пустині Сін, томущо не освятили Мене в ізраїльських синах. **52.** Бо побачиш землю перед собою і туди не ввійдеш.

Глава 33

1. І це благословення, яким Мойсей, чоловік Божий, поблагословив Ізраїльських синів перед своєю смертю. **2.** І сказав: Господь прийшов з Синаю, і появився нам з Сиїру і поспішив з гори Фаран з тисячами Кадисів (святих), ангели з ним по його правиці. **3.** і пошадив свій нарід, і всі освячені під твоїми руками. І вони є під тобою, і одержав закон з його слів, **4.** який нам заповів Мойсей, насліддя зібранням Якова. **5.** І буде в улюбленому володареві, як зберуться володарі народу разом з племенами Ізраїля. **6.** Хай живе Рувим і не помре, і буде численний числом. **7.** І це

Юді: Вислухай Господи, голосу Юди, і ввійди до його народу. Хай його руки відлучать йому, і будь помічником проти його ворогів. **8.** І Левієві сказав: Дай Левієві його ясність, і його правду праведному чоловікові, якого випробували пробою, зневажили його при воді спротиву. **9.** Хто скаже батькові і матері: Я тебе не бачив; і своїм братам: Я не пізнав; і своїм синам: Я не впізнав. Він зберіг твої слова і дотримав твій завіт. **10.** Скажуть твої оправдання Якову і твій закон Ізраїлеві. Покладуть ладан в твоєму гніві завжди на твій жертівник. **11.** Поблагослови Господи, його силу, і прийми діла його рук. Розбий крижі тих ворогів, що повстали проти нього, і ті, що ненавидять його, хай не встануть. **12.** І сказав Веніамінові: Улюблений Господом, впевнено поселишся, і Бог його отінюватиме всі дні, і спочив між його раменами. **13.** І Йосифові сказав: Його земля від господнього благословення, від пір неба і роси, і від безодні джерел вдолі. **14.** І за порою сонця плоди змін, і від бігу місяців, **15.** і початок з вершка гір, і з вершка вічних шпилів, **16.** і за порою повнота землі. І прийнятне тому, хто з'явився в кущі, хай прийдуть на голову Йосифа, і на вершку прославлений між братами. **17.** Первородного бика його краса, роги однорогого його роги. Ними колотиме разом народи навіть з краю землі. Ось десятки тисяч Ефраїма, і ось тисячі Манассії. **18.** І Завулонові сказав: Радій Завулоне, у твоєму виході, і Іссахаре в своїх шатрах. **19.** Вигублять народи, і покличите там, і жертвуватимете жертву справедливості, бо тебе викормить багатство моря, і торгівля тих, що живуть при березі. **20.** І Гадові сказав: Благословенний Гад, що поширюється. Спочив наче лев, розбивши рамено і володаря. **21.** І побачив свої первоплоди, бо там розділено землю володарів, як зібрані були разом володарі народів. Справедливість вчинив Господь і свій суд з Ізраїлем. **22.** І Данові сказав: Дан левеня і вискочить з Васана. **23.** І Нефталімові сказав: Нефталім повнота милого, і хай наповниться благословенням від Господа. Море і південь унаслідить. **24.** І Асирові сказав: Благословенний з синів Асира, і буде милий своїм братам. Замочить в олії свою ногу. **25.** Залізо і мідь буде його обува, і твоя сила, як твої дні. **26.** Немає улюбленого так як Бог. Той, що ходить на небі це твій помічник, і славний на тверді. **27.** І володіння - божа охорона і під силою вічних рамен і відкине ворога від твого лиця, кажучи: Вигублю. **28.** І поселиться Ізраїль впевнено, Яків сам на землі, з вином і пшеницею, і небо йому покрите хмарами для роси. **29.** Блаженний ти, Ізраїле. Хто подібний до тебе, народе, якого спасає Господь? Помічник держатиме щит над тобою, і меч твоя похвала. І обріхуватимуть тебе твої вороги, і ти наступиш на їхню шию.

Глава 34

1. І Мойсей вийшов з Аравота Моава на гору Навав на вершок Фасги, яка є перед лицем Єрихону, і Господь показав йому всю Галаадську землю до Дана, **2.** і всю землю Нефталіма і всю землю Ефраїма і Манассії і всю землю Юди до останнього моря, **3.** і пустиню і околиці Єрихону, місто пальм, до Сигора. **4.** І сказав Господь до Мойсея: Ось земля, якою Я поклявся Авраамові і Ісаакові

і Якову, кажучи: Дам її вашому насінню. Показав Я твоїм очам, і туди не ввійдеш. **5.** І Господній раб Мойсей помер там в моавській землі за господним словом. **6.** І поховали його в Гаї в моавській землі близько хати Фогора. І ніхто не взяв його гробу до цього дня. **7.** А Мойсей мав сто двадцять літ коли він помер. Його очі не потемніли, ані не знищилися. **8.** І ізраїльські сини оплакували Мойсея тридцять днів в Аравоті Моавському при Йордані коло Єрихону. І скінчилися дні плачу, оплакування Мойсея. **9.** І Ісус син Навина наповнився духом мудрости, бо Мойсей поклав був свої руки на нього. І послухались його Ізраїльські сини і зробили так як заповів Господь Мойсеєві. **10.** І більше не повстав в Ізраїлі пророк, такий як Мойсей, якого Господь пізнав його лицем в лице, **11.** в усіх знаках і чудах, якого післав Господь їх чинити в єгипетській землі Фараонові і його слугам і всій його землі, **12.** і великі чуда і сильною рукою, які Мойсей вчинив перед всім Ізраїлем.

Біблія

Новий переклад

Новий переклад УБТ Рафаїла Турконяка (1997-2007)

Українське біблійне товариство

Рафаїл Павлович Турконяк, 1997-2007

Форматований текст з виділенням слів Ісуса